

PROJEKTIRANJE I ZAŠTITA OKOLIŠA

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE JELENJE ZA RAZDOBLJE OD 2016. – 2022. GODINE

Općina Jelenje

Dražičkih boraca 64, 51 218 Dražice

DLS d.o.o.

HR - 51000 Rijeka
Radmile Matejčić 10

OIB: 72954104541
MB: 0399981

Tel: +385 51 633 400

Tel: +385 51 633 078

Fax: +385 51 633 013

E-mail: info@dls.hr;

info.ozo@dls.hr

www.dls.hr

Travanj, 2016.

Naručitelj: Općina Jelenje, Dražičkih boraca 64, 51 218 Dražice

PREDMET: PLAN GOSPODARENJA OTPADOM OPĆINE JELENJE ZA RAZDOBLJE OD 2016. – 2022. GODINE

Oznaka dokumenta: RN/2016/0096

Izrađivač: DLS d.o.o. Rijeka

Voditelj izrade: Igor Meixner dipl.ing.kem.tehn.

Suradnici: Ivana Dubovečak dipl.ing.biol.-ekol.
Goranka Alićajić dipl.ing.građ.
Marko Karašić dipl.ing.stroj.
Domagoj Krišković dipl.ing.preh.teh.
Astrid Zekić mag.ing.naut.
Martina Milčić mag.ing.kem.ing., mag.ing.agr.
Daniela Krajina dipl.ing. biol. - ekol.

Datum izrade: Travanj, 2016.

Datum revizije:

M.P.

Odgovorna osoba

Ovaj dokument u cijelom svom sadržaju predstavlja vlasništvo Općine Jelenje, te je zabranjeno kopiranje, umnožavanje ili pak objavljivanje u bilo kojem obliku osim zakonski propisanog bez prethodne pismene suglasnosti odgovorne osobe Općine Jelenje.

Zabranjeno je umnožavanje ovog dokumenta ili njegovog dijela u bilo kojem obliku i na bilo koji način bez prethodne suglasnosti ovlaštene osobe tvrtke DLS d.o.o. Rijeka.

SADRŽAJ

1	UVOD	8
1.1	OKVIR POLITIKE GOSPODARENJA OTPADOM U REPUBLICI HRVATSKOJ	8
1.1.1	INSTITUCIONALNI OKVIR	10
1.1.2	CJELOVIT SUSTAV GOSPODARENJA OTPADOM	13
1.1.3	OBVEZE JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE	15
1.1.4	SVRHA I OPSEG PLANA GOSPODARENJA OTPADOM	19
1.2	OKVIR EUROPSKE POLITIKE GOSPODARENJA OTPADOM	20
2	ANALIZA TE OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE JELENJE UKLJUČUJUĆI I OSTVARIVANJE CILJEVA	23
2.1	OSNOVNI PODACI O OPĆINI JELENJE	23
2.2	ANALIZA I OCJENA POSTOJEĆEG STANJA	25
2.2.1	ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA	25
2.2.2	OCJENA POSTOJEĆEG STANJA	27
2.3	DEFINIRANJE CILJEVA	29
2.4	ANALIZA POTREBA U SUSTAVU GOSPODARENJA OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE JELENJE	29
3	PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA TE OSTVARIVANJU CILJEVA	30
3.1	UTVRĐIVANJE KVALITATIVNIH I KVANTITATIVNIH SVOJSTAVA KOMUNALNOG OTPADA	30
3.2	VRSTE I KOLIČINE PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA I ODLOŽENOG KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA	32
3.3	ODLAGANJE OTPADA	34
4	PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM TE STATUSU SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM	36
4.1	PODACI O POSTOJEĆIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM	36
4.2	PODACI O PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM	36
4.3	STATUS SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM	39
5	PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJIHOVOM UKLANJANJU	40

6	<u>MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA</u>	43
6.1	IZOBRAZNO – INFORMATIVNE AKTIVNOSTI.....	45
6.2	AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA.....	46
7	<u>OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA</u>	48
8	<u>MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA</u>	49
9	<u>MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA</u>	50
10	<u>POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA</u>	51
11	<u>ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM</u>	52
12	<u>ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA</u>	55
13	<u>POPIS PRIMIJENJENIH ZAKONA, PRAVILNIKA I DOKUMENTACIJE</u>	56

KRATICE – POJAŠNENJA

CGO	Centar za gospodarenje otpadom
EE otpad	Električna i elektronička oprema
EU	Europska unija
JLS	Jedinica lokalne samouprave
MBO	Mehaničko – biološka obrada
NN	Narodne novine
PET	Polietilen tereftalat
PGO	Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave
PGŽ	Primorsko – goranska županija
PPU	Prostorni plan uređenja
RD	Reciklažno dvorište
RH	Republika Hrvatska
SN PGŽ	Službene novine Primorsko – goranske županije
TO	Termička obrada
ZO	Zaštita okoliša
ZoOGO	Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13)

KLJUČNI POJMOVI – POJAŠNJENJA

Biorazgradivi komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradivi otpad.

Centar za gospodarenje otpadom je sklop više međusobno funkcionalno i/ili tehnološki povezanih građevina i uređaja za obradu komunalnog otpada.

Divlje odlagalište je odlagalište na koje neko naselje, skupina domaćinstava ili pojedina domaćinstva unutar neke općine ili grada odlažu svoj otpad na nekontroliran način.

Gospodarenje otpadom su djelatnosti sakupljanja, prijevoza, uporabe i zbrinjavanja i druge obrade otpada, uključujući nadzor nad tim postupcima te nadzor i mjere koje se provode na lokacijama nakon zbrinjavanja otpada, te radnje koje poduzimaju trgovac otpadom ili posrednik.

Građevni otpad je otpad nastao prilikom gradnje građevina, rekonstrukcije, uklanjanja i održavanja postojećih građevina, te otpad nastao od iskopanog materijala, koji se ne može bez prethodne uporabe koristiti za građenje građevine zbog kojeg građenje je nastao.

Krupni (glomazni) komunalni otpad je predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je naputkom iz članka 29. stavka 11., Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13).

Komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva.

Miješani komunalni otpad je otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01.

Obrada otpada su postupci uporabe ili zbrinjavanja i postupci pripreme prije uporabe ili zbrinjavanja.

Odlagalište otpada je građevina namijenjena odlaganju otpada na površinu ili pod zemlju (podzemno odlagalište), uključujući:

- a. interno odlagalište otpada na kojem proizvođač odlaže svoj otpad na samom mjestu proizvodnje,
- b. odlagalište otpada ili njegov dio koji se može koristiti za privremeno skladištenje otpada (npr. za razdoblje duže od jedne godine),
- c. iskorištene površinske kopove ili njihove dijelove nastale rudarskom eksploatacijom i/ili istraživanjem pogodne za odlaganje otpada.

Odvojeno sakupljanje je sakupljanje otpada na način da se otpad odvaja prema njegovoj vrsti i svojstvima kako bi se olakšala obrada i sačuvala vrijedna svojstva otpada.

Okoliš je prirodno okruženje: zrak, tlo, voda, klima, biljni i životinjski svijet u ukupnosti uzajamnog djelovanja i kulturna baština kao dio okruženja kojeg je stvorio čovjek.

Onečišćavanje okoliša je promjena stanja okoliša koja je posljedica štetnog djelovanja, ili izostanka potrebnog djelovanja, ispuštanja, unošenja ili odlaganja štetnih tvari, ispuštanja energije i utjecaja drugih zahvata i pojava nepovoljnih po okoliš.

Onečišćivač je svaka pravna ili fizička osoba čije djelovanje posredno ili neposredno uzrokuje onečišćavanje okoliša.

Opasni otpad je otpad koji posjeduje jedno ili više opasnih svojstava određenih Dodatkom III. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13).

Oporaba otpada je svaki postupak čiji je glavni rezultat uporaba otpada u korisne svrhe kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo uporabiti za tu svrhu ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u tvornici ili u širem gospodarskom smislu. U Dodatku II. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) sadržan je popis postupaka uporabe koji ne isključuje druge moguće postupke uporabe.

Otpad je svaka tvar ili predmet koji posjednik odbacuje, namjerava ili mora odbaciti. Otpadom se smatra i svaki predmet i tvar čije su sakupljanje, prijevoz i obrada nužni u svrhu zaštite javnog interesa.

Postupci gospodarenja otpadom su: sakupljanje otpada, interventno sakupljanje otpada, priprema za ponovnu uporabu, priprema prije uporabe i zbrinjavanja, postupci uporabe i zbrinjavanja, trgovanje otpadom, posredovanje u gospodarenju otpadom, prijevoz otpada, energetska uporaba određenog otpada, sakupljanje otpada u reciklažno dvorište i privremeno skladištenje vlastitog proizvodnog otpada.

Pretovarna stanica (transfer stanica) je građevina za skladištenje, pripremu i pretovar otpada namijenjenog prijevozu prema mjestu njegove uporabe ili zbrinjavanja.

Problematicni otpad je opasni otpad iz podgrupe 20 01 Kataloga otpada koji uobičajeno nastaje u kućanstvu te opasni otpad koji je po svojstvima, sastavu i količini usporediv s opasnim otpadom koji uobičajeno nastaje u kućanstvu pri čemu se problematičnim otpadom smatra sve dok se nalazi kod proizvođača tog otpada.

Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada.

Recikliranje je svaki postupak uporabe, uključujući ponovnu preradu organskog materijala, kojim se otpadni materijali prerađuju u proizvode, materijale ili tvari za izvornu ili drugu svrhu osim uporabe otpada u energetske svrhe, odnosno prerade u materijal koji se koristi kao gorivo ili materijal za zatrpavanje.

Sanacija onečišćenog tla je skup aktivnosti i radova radi uklanjanja posljedica onečišćenja tla otpadom kojima se vraćaju, ako je to moguće, prirodna svojstva tla ili se tlo priprema za novu namjenu.

Sakupljanje otpada je prikupljanje otpada, uključujući prethodno razvrstavanje otpada i skladištenje otpada u svrhu prijevoza na obradu.

Sprječavanje nastanka otpada su mjere poduzete prije nego li je tvar, materijal ili proizvod postao otpad, a kojima se smanjuju:

- a) količine otpada uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda,
- b) štetan učinak otpada na okoliš i zdravlje ljudi ili
- c) sadržaj štetnih tvari u materijalima i proizvodima.

Zbrinjavanje otpada je svaki postupak koji nije uporaba otpada, uključujući slučaj kad postupak kao sekundarnu posljedicu ima obnovu tvari ili energije. U Dodatku I. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) sadržan je popis postupaka zbrinjavanja koji ne isključuje druge moguće postupke zbrinjavanja otpada.

1 UVOD

1.1 Okvir politike gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj

Suvremeno gospodarenje otpadom čini skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količina otpada i/ili njegovoga štetnog utjecaja na okoliš; zatim skupljanje, prijevoz, uporaba, zbrinjavanje i druge djelatnosti u svezi s otpadom te nadzor nad tim djelatnostima i skrb za odlagališta koja su zatvorena na gospodarski učinkovit i po okoliš prihvatljiv način. Sve navedeno treba biti napravljeno tako da se ljudsko zdravlje ne dovede u opasnost, a također se ne smiju koristiti postupci i načini koji mogu naštetiti okolišu. Republika Hrvatska mora smanjiti količinu otpada koju proizvodi, a s postojećim tokovima otpada održivo gospodariti.

Za razliku od Zakona o otpadu (NN 178/04, 153/05, 111/06, 110/07, 60/08, 87/09), novi zakon kojim se to područje uređuje nazvan je Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) (u nastavku ZoOGO) i njime bi se ono u cijelosti trebalo uskladiti s europskom pravnom stečevinom, što znači usvajanje europskih standarda u cjelokupnom području zaštite okoliša koje se odnosi na otpad. Donio ga je Hrvatski sabor na sjednici koja je održana 15.7.2013. godine i njime se utvrđuju mjere za sprječavanje ili smanjenje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš tako da se njegove količine u nastanku i/ili proizvodnji smanjuju te se uređuje gospodarenje otpadom bez uporabe rizičnih postupaka po ljudsko zdravlje i okoliš, uz iskorištavanje vrijednih svojstava otpada. Odredbe ZoOGO utvrđuju sustav gospodarenja otpadom, uključujući red prvenstva, načela, ciljeve i način gospodarenja, strateške i programske dokumente u gospodarenju otpadom te nadležnosti i obveze pri tome, a zatim i lokacije i građevine za gospodarenje otpadom, djelatnosti gospodarenja otpadom, prekogranični promet otpada, informacijski sustav gospodarenja otpadom te upravni i inspekcijski nadzor nad gospodarenjem otpadom. Kako je spomenuto, njime se u hrvatski pravni poredak prenose više direktiva Europske unije iz područja otpada i gospodarenja njime te utvrđuje okvir za provođenje više europskih uredbi i odluka:

- Direktiva 2008/98/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća o otpadu i ukidanju određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008.),
- Direktiva 2010/75/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010.),
- Direktiva Vijeća 1999/31/EZ o odlaganju otpada (SL L 182, 16.7.1999.),
- Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o geološkom skladištenju ugljikovog dioksida i o izmjenama i dopunama Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskoga parlamenta i Vijeća 2006/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ-e) br. 1013/2006 (SL L 140, 5.6.2009.),
- Direktiva 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna, 2006. o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima kojom se ukida Direktiva 91/157/EEZ (SL L 266, 26.9.2006.),
- Direktiva 2004/12/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 11. veljače, 2004. koja izmjenjuje i dopunjuje Direktivu 94/62/EZ o ambalaži i ambalažnom otpadu (SL L 047 18.02.2004.),
- Direktiva 2000/53/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 18. rujna, 2000. o otpadnim vozilima (SL L 269, 21.10.2000.),
- Direktiva 2012/19/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja, 2012. o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi (OEEO) (SL L 197, 24.7.2012.).

Osim u Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13), temelji politike gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj sadržani su unutar:

- Strategije gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05), koja je sastavni dio Nacionalne strategije zaštite okoliša Republike Hrvatske (NN 46/02),
- Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. godine (NN 85/07, 126/10, 31/11, 46/15),

te uredbi, pravilnika i međunarodnih ugovora:

- Pravilnik o katalogu otpada (NN 90/15),
- Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN 88/15),
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama (NN 40/06, 31/09, 156/09, 111/11, 86/13),
- Pravilnik o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave (NN 59/06, 109/12),
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12, 86/13),
- Pravilnik o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 111/15),
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 125/15),
- Uredba o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 112/15),
- Pravilnik o načinu i postupcima gospodarenja otpadom koji sadrži azbest (NN 42/07),
- Pravilnik o načinima i uvjetima termičke obrade otpada (NN 45/07),
- Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom (NN 50/15),
- Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN 114/15),
- Pravilnik o gospodarenju građevnim otpadom (NN 38/08),
- Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi (NN 38/08),
- Pravilnik o gospodarenju otpadom iz proizvodnje titan-dioksida (NN 117/14),
- Naputak o postupanju s otpadom koji sadrži azbest (NN 89/08),
- Naputak o glomaznom otpadu (NN 79/15),
- Pravilnik o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina (NN 128/08),
- Odluka o postupanju Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za provedbu mjera radi unaprjeđenja sustava gospodarenja otpadom koji sadrži azbest (NN 58/11),
- Uredba o graničnim prijelazima na području Republike Hrvatske preko kojih je dopušten uvoz otpada u Europsku uniju i izvoz otpada iz Europske unije (NN 6/14),
- Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 23/14, 51/14),

- Pravilnik o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom (NN 42/14, 48/14, 107/14, 139/14),
- Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima (NN 103/14),
- Konvencija o nadzoru prekograničnog prometa opasnog otpada i njegovu odlaganju (Basel 1992.) - Konvencija je objavljena u NN 3/94, a primjena iste na Republiku Hrvatsku stupila je na snagu 07. kolovoza 1994.

1.1.1 Institucionalni okvir

Zakonskim propisima na snazi, gospodarenje otpadom uključeno je u sve razine uprave (nacionalna, regionalna, lokalna, mjesna), gotovo sva područja gospodarstva – od proizvodnje, potrošnje i svakodnevnog života te uključuje velik broj raznovrsnih sudionika.

Sudionici u sustavu gospodarenja otpadom i njihove najvažnije zadaće koje proizlaze iz zakonskih propisa prikazani su u nastavku.

A) UPRAVNE STRUKTURE

Državna razina

Hrvatski sabor:

- Donošenje Zakona o održivom gospodarenju otpadom i drugih relevantnih propisa
- Donošenje Strategije gospodarenja otpadom

Saborski odbori:

- Davanje mišljenja o pojedinim zakonima i dokumentima

Vlada Republike Hrvatske:

- Donošenje Plana gospodarenja otpadom
- Donošenje uredbi
- Određivanje načelnog rasporeda budućih lokacija građevina za gospodarenje otpadom (CGO, pretovarne stanice, postrojenja za TO, odlagališta opasnog neopasnog i inertnog otpada)
- Osiguranje gradnje građevina za gospodarenje otpadom od državnog značaja (CGO, spalionica otpada, odlagalište opasnog otpada)

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode:

- Priprema novog zakonodavstva
- Priprema novih standarda
- Priprema strategije gospodarenja otpadom i plana gospodarenja otpadom RH
- Donošenje provedbenih propisa
- Priprema izvješća o stanju okoliša i programa zaštite okoliša
- Odobravanje zahtjeva na temelju procjena utjecaja na okoliš

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost:

- Ubiranje naknada (naknade za vozila na motorni pogon, onečišćavanje zraka oksidima sumpora i dušika i ugljikovim dioksidom, opterećenje okoliša opasnim i neopasnim tehnološkim otpadom)
- Financiranje projekata i određivanje uvjeta za dodjelu sredstava (sanacija odlagališta otpada, poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada, obrada otpada i iskorištavanje vrijednih svojstava otpada, poticanje čistije proizvodnje i izbjegavanje emisija u proizvodnim procesima)

Državni zavod za mjeriteljstvo i Hrvatska akreditacijska agencija:

- Akreditacija ispitnih laboratorija
- Standardizacija oznaka
- Standardizacija pojmova u području gospodarenja otpadom
- - Izdavanje odgovarajućih normi

Agencija za zaštitu okoliša (AZO):

- Priprema izvješća o gospodarenju otpadom u okviru izvješća o stanju okoliša
- Razvoj i koordinacija jedinstvenog informacijskog sustava zaštite okoliša (ISZO)
- Razvoj pokazatelja za praćenje stanja na području otpada, određivanje i izrada prioritetnog seta pokazatelja
- Suradnja s Europskom agencijom za okoliš
- Vodi Registar onečišćenja okoliša
- Potrebna je prijava svih subjekata s područja općine koji su proizvođači/skupljači/oporabitelji otpada

Regionalna razina

Županijske vlasti:

- Dostavljanje godišnjih izvješća o provedbi Plana gospodarenja otpadom RH i objedinjenih izvješća JLS Ministarstvu zaštite okoliša i Agenciji zaštite okoliša i objavljivanje u službenom glasilu i na mrežnim stranicama
- Izdavanje prethodne suglasnosti na Plan gospodarenja otpadom JLS
- Određivanje lokacije građevina za gospodarenje otpadom u dokumentima prostornog uređenja (kazeta za zbrinjavanje azbesta, odlagališta neopasnog i inertnog otpada)
- Osiguranje gradnje građevina za gospodarenje otpadom od županijskog značaja (odlagališta neopasnog i inertnog otpada, kazete za zbrinjavanje azbestnog otpada)
- Osnivanje trgovačkog društva za obavljanje poslova vezanih za CGO
- Određivanje načelnih lokacija za pretovarne stanice iz mreže pretovarnih stanica utvrđenih Planom
- Izrada popisa obveznika izrade Plana gospodarenja otpadom proizvođača otpada i popisa obveznika koji su izradili taj plan
- Osiguranje uklanjanja, odnosno zbrinjavanja i/ili uporabe u primjerenom roku otpada odbačenog izvan građevine za zbrinjavanje otpada ako JLS to nije izvršila

Lokalne vlasti:

- Izrada Planova gospodarenja otpadom i određivanje lokacija građevina za gospodarenje otpadom (reciklažna dvorišta, pretovarne stanice, sortirnice) u prostornim planovima
- Provesti valorizaciju postojećih lokacija građevina za gospodarenje otpadom sukladno propisima iz prostornog uređenja
- Provedba mjera za gospodarenje miješanim komunalnim otpadom, biorazgradivim otpadom, otpadnim papirom, metalom, staklom plastikom, tekstilom, krupnim (glomaznim) otpadom i problematičnim otpadom
- Sudjelovati u dvojenom skupljanju posebnih kategorija otpada
- Sprečavanje odbacivanja otpada i uklanjanje tako odbačenog otpada
- Provedba izobrazno – informativnih aktivnosti
- Osiguranje mogućnosti provedbe akcija prikupljanja otpada
- Donošenje općih akata kojima se uređuju/utvrđuju:
 - Način pružanja javne usluge prikupljanja miješanog i biorazgradivog otpada
 - Dodjela obavljanja javne usluge odnosno davanje koncesije
 - Program gradnje građevina za gospodarenje otpadom
 - Plaćanje naknade u skladu s programom gradnje građevina za gospodarenje otpadom
 - Način provedbe mjera za sprečavanje odbacivanja otpada i mjera uklanjanja odbačenog otpada
 - obračun troškova javne usluge sukladno načelu "onečišćivač plaća"
- Davanje suglasnosti na cijenu javne usluge
- Izrada i dostava nadležnom županijskom uredu godišnjih izvješća o provedbi Plana
- Usklađivanje odluke o komunalnom redu s odredbama ZoOGO i uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom

Ostali sudionici

Proizvođači i uvoznici proizvoda i otpada:

- Pravne i fizičke osobe aktivnošću kojih nastaje otpad (kućanstva, gospodarstvo, javni sektor) sudjeluju u sustavu gospodarenja otpadom na razini države, jedinice regionalne i lokalne samouprave ovisno o načinu i stupnju organiziranosti te znanju, svijesti i informiranosti
- Dostavljanje planova gospodarenja otpadom nadležnom tijelu
- Dostavljanje podataka odgovarajućim tijelima

Tvrtke:

- Prikupljanje i prijevoz otpada te upravljanje građevinama i postrojenjima za gospodarenje otpadom
- Dostavljanje podataka odgovarajućim tijelima

Konzultantske tvrtke, strukovne organizacije i udruge:

- Provođenje aktivnosti kojima se unapređuju praksa, svijest i informiranost

1.1.2 Cjelovit sustav gospodarenja otpadom

Strategijom gospodarenja otpadom RH iz 2005. godine uređeno je gospodarenje različitim vrstama otpada na teritoriju RH, od njegova nastanka do konačnog zbrinjavanja, s osnovnim ciljem uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom koji će biti organiziran u skladu s postojećim europskim zahtjevima i standardima.

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom predstavlja komplementarnu primjenu različitih postupaka gospodarenja otpadom radi sigurnog i djelotvornog upravljanja tokovima otpada.

Polazeći od ocjene stanja te vizije o primjerenom sustavu gospodarenja otpadom, Strategijom su definirani ciljevi i predložene mjere za njihovo postupno ostvarivanje do 2025. godine. Ciljevi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom su, u najvećoj mogućoj mjeri:

- smanjivanje količina otpada koji nastaje;
- smanjivanje količina otpada koji se odlaže na odlagališta tijekom primarnog odvajanja korisnog otpada;
- smanjivanje udjela biorazgradivog otpada u odloženom komunalnom otpadu;
- smanjivanje negativnog utjecaja odloženog otpada na okoliš, klimu i ljudsko zdravlje;
- gospodarenje proizvedenim otpadom na principima održivog razvoja;
- energetska iskorištavanje otpada za proizvodnju energije.

Na temelju ciljeva i mjera Strategijom je predložen koncept gospodarenja otpadom IVO (Izbjegavanje – Vrednovanje – Odlaganje).

Osnovni smisao IVO koncepta je smanjivanje količina otpada koji će se trajno odložiti i koji će biti inertan kako bi što manje ugrožavao okoliš, klimu i ljudsko zdravlje. Ovaj koncept primjenjiv je na sve tokove otpada i svodi se na tri osnovne faze:

- izbjegavanje nastanka otpada, što rezultira maksimalnim smanjivanjem količine i opasnih svojstava neizbježnog otpada na mjestu nastanka;
- vrednovanje/oporaba neizbježnog otpada ima zadaću iskoristiti materijalna i energetska svojstva otpada za proizvodnju sekundarnih sirovina i energije u granicama tehničkih mogućnosti te ekoloških i ekonomskih dobrobiti;
- odlaganje ostatnog otpada.

Okvirnom direktivom o otpadu (2008/98/EC) uveden je red prvenstva (hijerarhijski pristup) u gospodarenju otpadom definiran u 5. koraka kako slijedi:

1. sprječavanje nastanka otpada,
2. priprema za ponovnu uporabu,
3. recikliranje,
4. drugi postupci uporabe npr. energetska uporaba i
5. zbrinjavanje otpada.

Direktiva je prenesena u hrvatsko zakonodavstvo kroz Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13). U svrhu sprečavanja nastanka otpada, prilikom definiranja mjera i postupaka gospodarenja

otpadom, Zakonom je propisano poštivanje reda prvenstva gospodarenja otpadom. Drugim riječima, kod izbora najboljih rješenja prvenstvo imaju ona koja nude najbolji ishod za okoliš. Ona koja omogućavaju sprečavanje nastanka otpada najbolji su izbor, a ako se nastajanje otpada ne može izbjeći niti smanjiti, otpad se mora ponovno koristiti, reciklirati i/ili oporabiti. Trajno odlaganje predstavlja zadnji izbor.

Slika 1: Shematski prikaz prvenstvenog reda gospodarenja otpadom

Nadalje, sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13), sve aktivnosti, odluke i mjere u gospodarenju otpadom moraju biti utemeljene na uvažavanju načela zaštite okoliša, poštovanju načela međunarodnog prava zaštite okoliša, uvažavanju znanstvenih spoznaja i najbolje svjetske prakse. Posebno se ističu sljedeća načela:

1. »načelo onečišćivač plaća« – proizvođač otpada, prethodni posjednik otpada, odnosno posjednik otpada snosi troškove mjera gospodarenja otpadom, te je financijski odgovoran za provedbu sanacijskih mjera zbog štete koju je prouzročio ili bi je mogao prouzročiti otpad;
2. »načelo blizine« – obrada otpada mora se obavljati u najbližoj odgovarajućoj građevini ili uređaju u odnosu na mjesto nastanka otpada, uzimajući u obzir gospodarsku učinkovitost i prihvatljivost za okoliš;
3. »načelo samodostatnosti« – gospodarenje otpadom će se obavljati na samodostatan način omogućavajući neovisno ostvarivanje propisanih ciljeva na razini države, a uzimajući pri tom u obzir zemljopisne okolnosti ili potrebu za posebnim građevinama za posebne kategorije otpada;
4. »načelo sljedivosti« – utvrđivanje porijekla otpada s obzirom na proizvod, ambalažu i proizvođača tog proizvoda kao i posjed tog otpada uključujući i obradu.

Značenje odredbi koje propisuju načela nije samo u tome što ona čine osnovu cjelokupnog sustava gospodarenja otpadom, već se njihovo značenje ogleda u strogom pridržavanju tih načela od faze proizvodnje otpada do odlaganja. Obveznici primjene Zakona u svojim aktivnostima a i poduzimanju mjera odgovorni su za njihovo ostvarenje.

1.1.3 Obveze jedinice lokalne samouprave

Sve do 90-ih godina prošlog stoljeća u RH, bila je uobičajena pojava nekontroliranog odlaganja otpada što je predstavljalo značajan problem neodrživog gospodarenje otpadom, a rezultiralo je negativnim utjecajem na sve sastavnice okoliša.

Ovakvo stanje je potaknulo sve nadležne institucije u RH na određenje i promjenu ponašanja u smjeru izgradnje primjerenijeg sustava gospodarenja otpadom, što je rezultiralo donošenjem ključnih dokumenata za planiranje i provođenje sustavnih aktivnosti u području gospodarenja otpadom. Tako je, temeljem Zakona o otpadu, Hrvatski sabor 14. listopada, 2005. donio Strategiju gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05).

S obzirom da se do danas po pitanju primarne selekcije otpada nije učinilo mnogo, novim ZoOGO dodatno se precizirala obveza primarne selekcije, jasnije definirale obveze gradova i općina, razrađeni mehanizmi kontrole provedbe zakonskih obveza te se znatno postrožila mogućnost sankcija.

Sukladno ZoOGO (članci. 24., 29. i 55.) postavljeni su određeni ciljevi koje je Republika Hrvatska preuzela pristupnim pregovorima s Europskom unijom. Ciljevi su vezani uz smanjenje odlaganja otpada te povećanje recikliranja, a za što je preduvjet obavezno uvođenje primarnog odvajanja otpada, sanacija postojećih odlagališta otpada i izgradnja centara za gospodarenje otpadom. Sva tri navedena cilja su obavezne i ravnopravne sastavnice kojima je plan da se do kraja 2018. godine na području Republike Hrvatske uspostavi cjelovit sustav gospodarenja otpadom.

Cilj o smanjenju odlaganja otpada ostvarit će se na način da gradovi i općine moraju građanima omogućiti razvrstavanje sedam iskoristivih komponenti otpada: papira, metala, stakla, plastike, tekstila, problematičnog i krupnog (glomaznog) otpada. Ostvarenje navedenog cilja prati se kroz količine otpada odloženog na odlagališta otpada.

Cilj o povećanju recikliranja u minimalnom udjelu od 50% mase otpada do 2020. godine za papir, staklo, plastiku i metal ostvarit će se odvojenim skupljanjem, ponovnom uporabom i recikliranjem. Odvojeno skupljanje otpada gradovi i općine dužni su osigurati kroz reciklažna dvorišta i omogućavanjem odvajanja otpada na kućnom pragu.

Preduvjeti za ostvarenje navedenih ciljeva definirani su čl. 28 ZoOGO kojim su propisane obveze jedinica lokalne samouprave:

OSIGURATI JAVNU USLUGU PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA, I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA

JLS dužna je osigurati provedbu navedenih obveza na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom osiguravajući pri tom transparentnost rada. Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada koja sadrži:

- kriterij obračuna količine otpada,
- standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada,
- najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima,
- obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu,
- područje pružanja javne usluge,

- odredbe propisane uredbom o načinu gospodarenja komunalnim otpadom,
- opće uvjete ugovora s korisnicima.

Nadalje, predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave u obvezi je donijeti program gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom, a koji je sastavni dio programa gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture koji se donosi sukladno Zakonu o komunalnom gospodarstvu (NN 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11, 144/12, 94/13 i 153/13). Program gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom dostavlja se u AZO, a sadrži osobito:

- opis poslova s procjenom troškova potrebnih za ostvarenje projekata gradnje građevina za gospodarenje otpadom,
- iskaz financijskih sredstava po razdobljima potrebnih za ostvarenje programa s naznakom izvora financiranja.

Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je izvješće o izvršenju navedenoga programa podnijeti predstavničkom tijelu jedinice lokalne samouprave do 31. ožujka, tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i dostaviti ga AZO.

OSIGURATI ODVOJENO PRIKUPLJANJE OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA, PLASTIKE I TEKSTILA TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA

Sukladno ZoOGO, jedinica lokalne samouprave obvezna je izvršavati odvojeno prikupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura:

- funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području,
- postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila, koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini,
- obavješćavanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila i
- uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge.

U pogledu obveze osiguravanja odvojenog prikupljanja otpada, ZoOGO utvrđuje obvezu da se otpad koji se smatra posebnom kategorijom mora odvajati na mjestu nastanka, odvojeno sakupljati i skladištiti u skladu sa načinom propisanim propisom kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada. S tim u svezi, Republika Hrvatska će putem nadležnih tijela osigurati odvojeno sakupljanje sljedećih vrsta otpada: papir, metal, plastika, staklo, električni i elektronički otpad, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpadne gume, otpadna ulja, otpadni tekstil i obuća i medicinski otpad.

Također, do dana 01. siječnja, 2020. godine Republika Hrvatska će putem nadležnih tijela osigurati pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje sljedećih otpadnih materijala: papir, metal, plastika i staklo iz kućanstva, a po mogućnosti i iz drugih izvora ako su ti tokovi otpada slični otpadu iz kućanstva, u minimalnom udjelu od 50% mase otpada.

Pritom se posebno ističe sljedeće - da bi jedinica lokalne samouprave mogla izvršiti izložene obveze koje propisuje ZoOGO, potrebno je da prethodno bude donesen i da stupi na snagu relevantan pod zakonski propis - uredba Vlade Republike Hrvatske o načinu gospodarenja komunalnim otpadom u vezi propisanih obveza jedinice lokalne samouprave, zatim u svezi graničnih količina miješanog komunalnog otpada za određena razdoblja i načina obračuna poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada.

Propisani rok za donošenje ove uredbe je 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ZoOGO, odnosno 23. srpanj, 2014. godine. Do današnjeg dana Uredba još nije donesena. Od dana stupanja na snagu navedene uredbe, jedinica lokalne samouprave je dužna u roku od tri mjeseca donijeti odgovarajuće akte, uskladiti važeće akte i uskladiti poslovanje davatelja javne usluge prikupljanja otpada. Pritom će biti potrebno sljedeće:

- odlukom dodijeliti obavljanje javne usluge trgovačkom društvu/javnoj ustanovi koju osniva jedinica lokalne samouprave,
- donijeti odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada,
- uskladiti poslovanje davatelja javne usluge,
- uskladiti Odluku o komunalnom redu u dijelu koji se odnosi na skupljanje, odvoz i postupanje sa sakupljenim komunalnim otpadom s odredbama ZoOGO i navedene uredbe,
- donijeti odluku o mjerama za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i mjerama za uklanjanje odbačenog otpada.

OSIGURATI SPRJEČAVANJE ODBACIVANJA OTPADA NA NAČIN SUPROTAN ZAKONU TE UKLANJANJE TAKO ODBAČENOG OTPADA

Jedinica lokalne samouprave mora osigurati sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan ZoOGO te uklanjanje tako odbačenog otpada. Sukladno članku 36. mjere za provedbu uključuju:

- uspostavljanje sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu,
- uspostavljanje sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada,
- provođenje redovnog godišnjeg nadzora područja jedinice lokalne samouprave radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada.

— **OSIGURATI PROVEDBU PLANA GOSPODARENJA OTPADOM RH**

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske predstavlja strateški planski dokument najviše razine koji određuje i usmjerava gospodarenje otpadom te na temelju analize postojećeg stanja na području gospodarenja otpadom i ciljeva gospodarenja otpadom koje navedeni zakon određuje, kao i ciljeva za pojedine sustave gospodarenja otpadom, određuje mjere za unaprjeđivanje postupaka pripreme za ponovnu uporabu, recikliranje i mjere drugih postupaka oporabe i zbrinjavanja otpada na kopnenom i morskom prostoru pod suverenitetom republike Hrvatske.

Po donošenju Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske, jedinice lokalne samouprave dužne su, u okvirima svojih ovlasti, organizirati provedbu mjera propisanih Planom.

O provedenim mjerama propisanih Planom, jedinica lokalne samouprave dostavlja godišnje izvješće jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka, tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu, te ga objavljuje u svom službenom glasilu.

– **OSIGURATI DONOŠENJE I PROVEDBU PLANA GOSPODARENJA OTPADOM JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE**

Temeljem ZoOGO, članka 21., jedinice lokalne samouprave obvezne su donijeti svoje Planove gospodarenja otpadom za određeni period primjene (6 godina). Jedinica lokalne samouprave dužna je za prijedlog plana gospodarenja otpadom ishoditi prethodnu suglasnost upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša. Ukoliko je prijedlog Plana gospodarenja otpadom usklađen s odredbama ZoOGO, nadležno upravno tijelo izdaje prethodnu suglasnost.

Sukladno članku 22. istog zakona, nacrt Plana gospodarenja otpadom JLS objavljuje se radi pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti. JLS izvješćuju javnost o mjestu na kojem je nacrt Plana gospodarenja otpadom dostupan te načinu i vremenu iznošenja mišljenja, prijedloga i primjedbi. Rok u kojem javnost može iznositi primjedbe, prijedloge i mišljenja ne može biti kraći od 30 dana.

Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave donosi predstavničko tijelo JLS te se isti objavljuje u službenom glasilu JLS.

U okvirima uloge lokalne samouprave, Planovi gospodarenja otpadom imaju ključnu ulogu u uspostavi, po pravilima, održivog gospodarenja otpadom. Njihova je glavna svrha dati pregled tokova otpada i mogućnosti postupanja s njim. Podrobnije, njihov je cilj pružiti okvir za planiranje te osigurati:

- usklađivanje s politikom i ciljevima gospodarenja otpadom – planovi gospodarenja otpadom, nacionalni kao i lokalni/regionalni, važni su instrumenti koji doprinose primjeni i ostvarivanju politika i ciljeva gospodarenja otpadom na nacionalnoj razini te na razini Europske unije,
- pregled karakteristika otpada i dostatnog kapaciteta za gospodarenje otpadom – planovi gospodarenja otpadom pružaju pregled tokova otpada i količina kojima je potrebno gospodariti, nadalje, osiguravaju usklađivanje kapaciteta, načina skupljanja te postupanje s otpadom kojim se mora gospodariti,
- kontrolu tehnoloških mjera – karakteristike otpada određuju koje tehnološke mjere treba koristiti za eliminiranje ili smanjenje određenih vrsta otpada,
- pregled ekonomičnosti i potreba za ulaganjima – planovi gospodarenja otpadom omogućavaju navođenje financijskih zahtjeva za skupljanje, obradu otpada, itd.; na temelju tih podataka mogu se utvrditi potrebe za budućim ulaganjima.

– **OSIGURATI PROVOĐENJE IZOBRAZNO-INFORMATIVNIH AKTIVNOSTI NA SVOM PODRUČJU**

JLS dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio.

– **OSIGURATI MOGUĆNOST PROVEDBE AKCIJA PRIKUPLJANJA OTPADA**

Pravna i fizička osoba – obrtnik može, u suradnji s osobom koja posjeduje važeću dozvolu za gospodarenje vrstom otpada koji će se prikupljati akcijom, organizirati akciju prikupljanja određenog otpada u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja ako je ishodila suglasnost nadležnog upravnog odjela jedinice lokalne samouprave.

Nadležni upravni odjel dužan je dostaviti izvješće o provedenim akcijama na svojem području AZO-u do 31. ožujka, tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

1.1.4 Svrha i opseg Plana gospodarenja otpadom

Općina Jelenje je u listopadu, 2008. godine izradila Plan gospodarenja otpadom u Općini Jelenje za razdoblje od 2008. do 2016. godine, sukladno tada važećem Zakonu o otpadu (NN 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09). Plan gospodarenja otpadom Općine Jelenje nije usvojen na općinskom vijeću, nego je usvojen u studenom 2008. na općinskom poglavarstvu.

Sukladno prijedlogu Državne revizije te radi usklađenja s novim ZoOGO, Općina Jelenje pristupila je izradi novog Plana gospodarenja otpadom.

Svrha donošenja PGO je, temeljeno na načelima EU, definirati okvir za održivo gospodarenje otpadom koje obuhvaća skup aktivnosti, odluka i mjera usmjerenih na sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količine otpada, provedbu skupljanja, prijevoza, uporabe, zbrinjavanja i drugih djelatnosti vezano za otpad, nadzor nad obavljanjem tih djelatnosti kao i briga za odlagališta koja su zatvorena.

Sukladno Članku 21. ZoOGO, Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave sadrži najmanje sljedeće:

1. Analizu, te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, uključujući ostvarivanje ciljeva.
2. Podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva.
3. Podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom.
4. Podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju.
5. Mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno – informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada.
6. Opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada.
7. Mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada.
8. Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada.
9. Popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana.
10. Organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom.
11. Rokove i nositelje izvršenja Plana.

Sadržaj se odnosi na gospodarenje komunalnim otpadom, budući da su, sukladno članku 28. ZoOGO, gradovi i općine odgovorni za gospodarenje s otpadom iz skupine ključnih brojeva otpada 20 (komunalni otpad) (otpad iz kućanstava i slični otpad iz ustanova i trgovinskih i proizvodnih djelatnosti) uključujući odvojeno sakupljene sastojke komunalnog otpada)).

Zakonom je, dakle, propisano da Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave i Grada Zagreba, među ostalim, obvezno sadrži popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske te rokove i nositelje izvršenja Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske. Dakle isti, kao planski dokument niže razine mora biti u potpunosti usklađen sa planskim dokumentom više razine. Navedeno svakako razumijeva da Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske mora biti donesen prije donošenja Plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave i Grada Zagreba.

Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05) planski je dokument za koji definira ciljeve te predlaže mjere za njihovo postupno ostvarivanje do 2025. godine. Prvi provedbeni dokument Strategije, donesen 2007. godine - Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. (NN 85/07, 126/10, 31/11), definirao je egzaktno postupke za ostvarenje ciljeva.

Temeljem navedenog, okvir za izradu drugog provedbenog dokumenta – Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj je Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05), postojeći zakonski propisi i smjernice Europske Unije (EU). Stoga, planski dokument nižeg reda – PGO, koji se donosi u svrhu ispunjenja obaveza propisanih pozitivnim zakonskim propisima, a u skladu s prvenstvenim redom gospodarenja otpadom, strateškim i kvantitativnim ciljevima Strategije, ne može biti u suprotnosti s Planom.

Nadalje, ZoOGO ne propisuje obvezu jedinice područne (regionalne) samouprave na donošenje "županijskoga" Plana gospodarenja otpadom, kako je to ranije bilo propisano odredbama Zakona o otpadu (NN 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09). Postojeći planovi gospodarenja otpadom jedinice područne (regionalne) samouprave koji su doneseni do dana stupanja na snagu ZoOGO (srpanj, 2013.), ostaju na snazi do isteka roka na koji su doneseni i to isključivo u dijelu u kojem nisu u suprotnosti sa odredbama Plana i ZoOGO.

1.2 Okvir Europske politike gospodarenja otpadom

Temelji politike gospodarenja otpadom u EU sadržani su u Rezoluciji Vijeća Europe o strategiji gospodarenja otpadom (97/C76/01) koja se temelji na Okvirnoj direktivi o otpadu (74/442/EEC) i ostalim propisima o gospodarenju otpadom u EU.

Utvrđeno je pet osnovnih načela: hijerarhija gospodarenja otpadom, samodostatnost postrojenja za odlaganje, najbolja raspoloživa tehnika, blizina odlaganja otpada i odgovornost proizvođača. Uz navedena načela, u EU postoje i druga načela kojih se nastoje pridržavati sve članice unije, i to su:

- Zajednička definicija otpada u svim državama članicama - definicija otpada iz Okvirne direktive o otpadu obvezna je za sve države članice i primjenjuje se za sav otpad bez obzira je li on namijenjen odlaganju ili uporabi. Uz to, lista otpada iz Europske liste otpada pruža zajedničku terminologiju za različite vrste otpada;
- Poticanje čistije proizvodnje i korištenja čistih proizvoda;
- Poticanje razvoja, čistije proizvodnje i potrošnje čistih proizvoda omogućuje smanjivanje utjecaja proizvoda na okoliš tijekom njihova vijeka trajanja što se može postići poboljšanim korištenjem resursa, smanjivanjem emisija iz proizvodnje i gospodarenja otpadom;

- Poticanje korištenja gospodarskih instrumenata - cilj ovog pristupa je utjecati na zaštitu okoliša tržišnim mehanizmima: naknade i pristojbe na stvaranje otpada, promet otpadom i njegovo odlaganje; utržive dozvole za emisije kod proizvodnje otpada, utrživi certifikati za recikliranje; uvozne pristojbe na otpad čije zbrinjavanje izaziva dodatne troškove, itd.;
- Reguliranje prometa otpadom - potrebno je propisati sustav kontrole i nadzora prekograničnog prometa otpadom uz obvezu država članica EU na uspostavu nacionalnog sustava za nadzor i kontrolu, kako bi se osigurao visoki stupanj zaštite okoliša i ljudskog zdravlja te osigurala provedba načela o gospodarenju otpadom propisanih Direktivom o otpadu 75/442/EEZ.

Okvir europske politike gospodarenja otpadom sadržan je u Direktivi o otpadu i ukidanju određenih Direktiva Europskog Parlamenta i Vijeća 2008/98/EC od 19. studenog, 2008. godine. Navedenom direktivom se utvrđuju mjere za zaštitu okoliša i zdravlja ljudi kojima se sprječavaju ili umanjuju štetni učinci proizvodnje i gospodarenja otpadom i umanjuju sveukupni učinci uporabe resursa te poboljšava učinkovitosti te uporabe. Navedena Direktiva definira:

- ključne pojmove vezane uz gospodarenje otpadom (npr. definicije otpada, uporabe, zbrinjavanja, itd.),
- osnovne zahtjeve za gospodarenje otpadom (npr. obveze pravnih subjekata koji provode postupke gospodarenja otpadom),
- obveze u gospodarenju otpadom (npr. obvezu da sve države članice EU moraju izraditi planove gospodarenja otpadom, itd.), i
- osnovna načela gospodarenja otpadom (npr. načelo da se s otpadom postupa na način koji nema negativan učinak na okoliš ili zdravlje ljudi, načelo poticaja primjene hijerarhije otpada
 - sprječavanje, ponovna uporaba, recikliranje, uporaba i zbrinjavanje, načelo onečišćivač plaća,
 - troškove gospodarenja otpadom mora snositi posjednik otpada, prethodni posjednici ili proizvođači proizvoda od kojih je otpad pristigao, itd.).

Uz navedenu Direktivu o otpadu i ukidanju određenih Direktiva Europskog Parlamenta i Vijeća 2008/98/EC, okvir europske politike gospodarenja otpadom čine sljedeće Direktive:

- Direktiva Europskog Parlamenta i Vijeća 2006/21/EC od 15. ožujka, 2006. godine o gospodarenju otpadom od djelatnosti vađenja mineralnih sirovina i koja izmjenjuje i dopunjuje Direktivu 2004/35/EC,
- Direktiva Vijeća 1999/31/EC od 26. travnja, 1999. godine o odlagalištima otpada,
- Direktiva Vijeća 96/59/EC od 16. rujna, 1996. godine o odlaganju polikloriranih bifenila i polikloriranih terfenila (PCB/PCT),
- Direktiva Komisije 94/67/EC od 16. prosinca, 1994. godine o spaljivanju opasnog otpada,
- Direktiva Vijeća 94/31/EC od 27. lipnja, 1994. godine koja nadopunjuje direktivu 91/689/EEC o opasnom otpadu,
- Direktiva Vijeća 91/689/EEC od 12. prosinca, 1991. godine o opasnom otpadu,
- Direktiva Vijeća od 22. prosinca, 1986. godine kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 75/439/EEC o odlaganju otpadnih ulja (87/101/EEC),

- Direktiva Vijeća od 24. siječnja, 1983. godine kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva 78/176/EEC o otpadu iz industrije titan – dioksida (83/29/EEC),
- Direktiva Vijeća od 20. veljače, 1978. godine o otpadu iz industrije titan – dioksida (78/176/EEC),
- Direktiva Vijeća od 15. srpnja, 1975. godine o otpadu (75/442/EEC),
- Direktiva Vijeća od 16. lipnja, 1975. godine o odlaganju otpadnih ulja (75/439/EEC).

Uz navedene Direktive postoji još čitav niz Uredbi i Odluka Vijeća Europske unije i Europske Komisije kojima se propisuje gospodarenje otpadom. Uredbe i odluke se mogu svrstati u četiri osnovne skupine kojima se propisuje:

- okvir gospodarenja otpadom (npr. Odluka Komisije od 21. travnja, 1976. godine kojom se osniva Odbor za gospodarenje otpadom – 76/431/EEC, itd.),
- postupanje s različitim kategorijama otpada (npr. Odluka Komisije od 27. veljače, 2003. godine kojom se utvrđuju norme za obilježavanje dijelova i materijala vozila sukladno Direktivi 2000/53/EC Europskog parlamenta i Vijeća o otpadnim vozilima, itd.),
- pošiljke te uvoz i izvoz otpada (npr. Uredba broj 1013/2006 Europskog Parlamenta i Vijeća od 14. lipnja, 2006. godine o otpremi pošiljaka otpada, itd.) i
- građevine za obradu i odlaganje otpada (npr. Odluka Vijeća od 19. prosinca, 2002. godine kojom se utvrđuju kriteriji i postupci za prihvatanje otpada na odlagalište sukladno članku 16. i Prilogu II Direktive 1999/31/EC, itd.).

Okvir Europske politike gospodarenja otpadom je usvojen i ugrađen u Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13).

2 ANALIZA TE OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM NA PODRUČJU OPĆINE JELENJE UKLJUČUJUĆI I OSTVARIVANJE CILJEVA

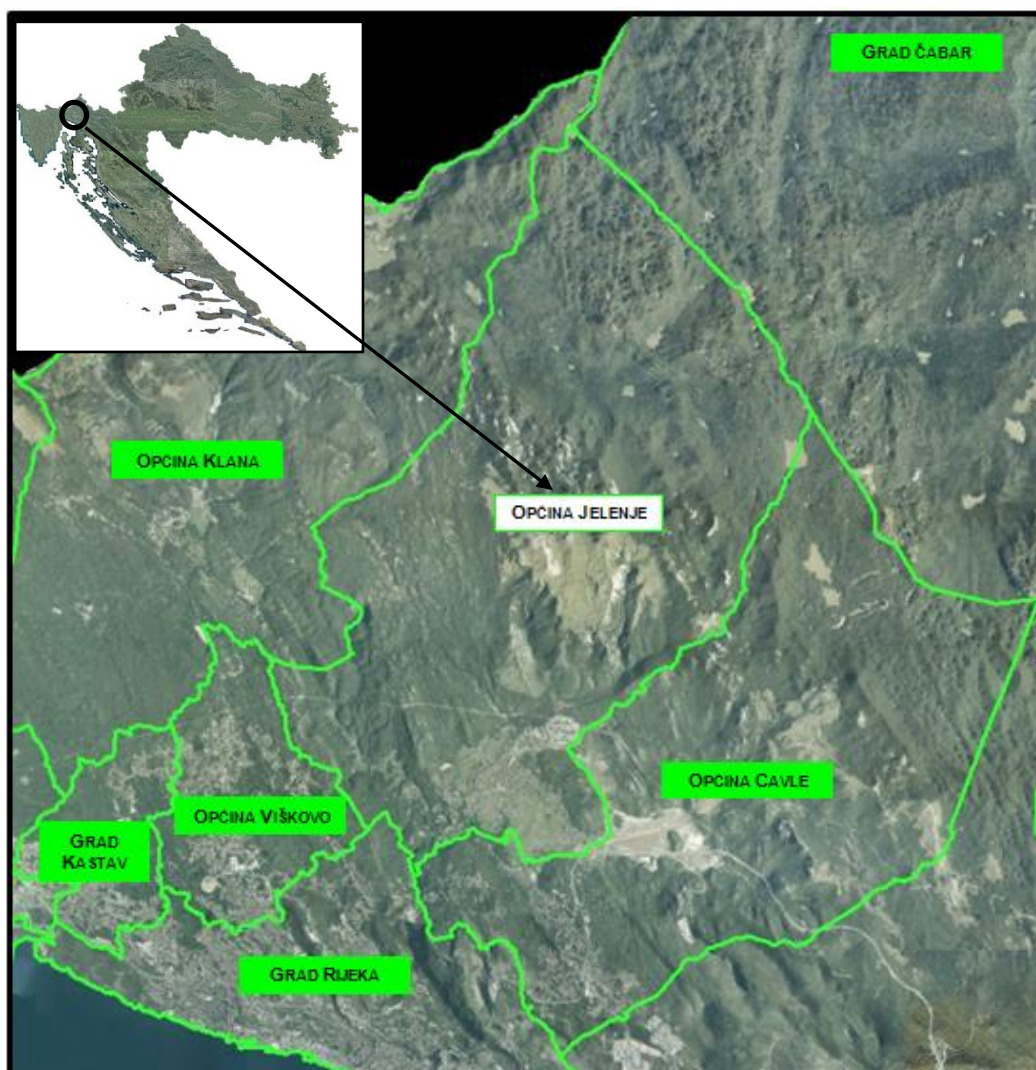
2.1 Osnovni podaci o Općini Jelenje

Općina Jelenje smještena je na rubu primorskoga i goranskoga prostora u sjeverozapadnom dijelu Hrvatskog primorja, u neposrednoj blizini Grada Rijeke.

Na sjeveru zalazi u Obručku skupinu planina, a njezinim zapadnim dijelom, uključivši izvorište i gornji tok, protječe Rječina.

Općina Jelenje smještena je u središnjem kopnenom dijelu Primorsko - goranske županije. Sa zapada, omeđena je općinama Viškovo i Klana, sa sjeveroistoka Gradom Čabrom, sa istoka Općinom Čavle, a na jugu graniči sa Gradom Rijeka. Površina koju zauzima Općina Jelenje iznosi 108,82 km², što iznosi oko 4,11 % ukupne kopnene površine Primorsko goranske županije.

Slika 2: Smještaj Općine Jelenje u Primorsko – goranskoj županiji

Prema popisu stanovništva iz 2001. godine, Općina Jelenje imala je 4.877 stanovnika, dok prema popisu stanovništva 2011. godine Općina Jelenje broji 5.344 stanovnika. Stanovništvo je naseljeno redom u sljedećih 17 naselja: Baštijani, Brnelići, Drastin, Dražice, Jelenje, Kukuljani, Lopača, Lubarska, Lukeži, Martinovo Selo, Milaši, Podhum, Podkilavac, Ratulje, Trnovica, Valići i Zoretići.

Tabela 1: Broj stanovnika po naseljima u Općini Jelenje

NAZIV NASELJA	BROJ STANOVNIKA	
	2001.	2011.
Baštijani	17	18
Brnelići	83	85
Drastin	20	17
Dražice	1 805	2.093
Jelenje	410	425
Kukuljani	82	87
Lopača	71	87
Lubarska	85	114
Lukeži	181	193
Martinovo Selo	129	117
Milaši	60	76
Podhum	1 343	1.446
Podkilavac	320	332
Ratulje	109	114
Trnovica	61	47
Valići	3	1
Zoretići	98	92
UKUPNO	4.877	5.344

Naselje Dražice, zajedno s Jelenjem i Podhumom, naselja su koja se ističu razvijenijom društveno – gospodarskom strukturom od ostalih naselja u Općini.

Dok je na razini regije trend pada broja stanovništva postojan, na području jedinica lokalne samouprave unutar prostorne cjeline P1_b, očitava se, mjestimično, značajan porast broja stanovništva. Iako je prirodno kretanje na navedenom području negativno, kako je prikazano tabelom u nastavku, porast broja stanovništva može se protumačiti kroz mehaničko kretanje stanovništva, te trend pojačane deurbanizacije.

Tabela 2: Međupopisne promjene u razmatranom području

	POVRŠINA ¹ , km ²	POPIS 2001.		POPIS 2011.	
		BROJ STANOVNIKA	BROJ STANOVNIKA NA km ²	BROJ STANOVNIKA	BROJ STANOVNIKA NA km ²
PGŽ	3.588	305.505	85,28	296.195	82,55
Grad Rijeka	44	144.043	3.273,70	128.624	2.923,68
P1 _b	472	47.604	100,86	56.501	119,7
Općina Jelenje	108,82	4.877	44,81	5.344	49,10
Aglomeracija Rijeka	516	191.647	371,4	185.125	385,76

2.2 Analiza i ocjena postojećeg stanja

2.2.1 Analiza postojećeg stanja

Postojeći kapaciteti za postupanje s otpadom na području Općine Jelenje, u ovom trenutku, u potpunosti su ovisni o tehničkim kapacitetima i mogućnostima komunalnog društva KD Čistoća d.o.o. Rijeka (u *daljem tekstu*: KD Čistoća d.o.o.) koje se bavi prikupljanjem, odvozom i zbrinjavanjem otpada na području Općine.

U ovom trenutku komunalno KD Čistoća d.o.o. raspolaže adekvatnim sustavom transportnih jedinica za sakupljanje i prijevoz otpada do odlagališta, a koji je prilagođen uspostavljenom sustavu prikupljanja putem postavljenih posuda i spremnika. Isti omogućava da se sakupljeni otpad transportira na siguran način do lokacije za trajno deponiranje.

Obzirom da odlagalište Faze «0-1» CGO Mariščina nije bilo izgrađeno a da je odlagalište neopasnog otpada Viševac zatvoreno, od 01. siječnja, 2012. godine, kao prenosnica prijelaznog perioda uvelo se baliranje otpada i privremeno skladištenje baliranog otpada, najprije u sklopu odlagališta Viševac, a od 01. lipnja, 2012. godine nakon provedenog postupka dobivanja lokacijske i građevinske dozvole za zahvat u prostoru, te uporabne dozvole, na platou u obuhvatu CGO Mariščina.

Prikupljeni miješani komunalni otpad privremeno se skladištio na kazeti Faze «0-1» CGO Mariščina prema važećoj dozvoli do isteka 12. rujna, 2105. godine. Po isteku dozvole za privremeno skladištenje otpada na lokaciji CGO Mariščina, miješani komunalni otpad prikupljen od strane KD Čistoća d.o.o., odlagao se, a prema sklopljenim ugovorima, na legalna odlagališta izvan zone radnog obuhvata KD Čistoća d.o.o.

Vozni park komunalnog društva KD Čistoća d.o.o. prikazan je sljedećom tabelom.

¹ Podaci Državne geodetske uprave (izračunat iz grafičke baze podataka službene evidencije prostornih jedinica), stanje 31. ožujka 2011., odnose se na površinu kopna.

Tabela 3: Vozni park komunalnog društva KD Čistoća d.o.o.

TIP VOZILA	BROJ VOZILA
Specijalna vozila tzv. auto-smećari namijenjeni prijevozu miješanog komunalnog otpada kapaciteta od 4 do 20 m ³	33
Specijalna vozila tzv. auto-smećari/perač kontejnera namijenjenih za pranje kontejnera za komunalni otpad zapremine 1,1 m ³ i prijevozu miješanog komunalnog otpada kapaciteta od 16 do 20 m ³	2
Samopodizači	15
Samopodizači s dizalicom	2
Samoistovarivači (kiperi)	12
Samoistovarivači s dizalicom (grajferi)	8
Specijalna vozila namijenjena prijevozu posebnih kategorija otpada	17

SUSTAV PRIKUPLJANJA KOMUNALNOG OTPADA NA PODRUČJU OPĆINE JELENJE DIJELI SE NA:

- sustav prikupljanja komunalnog otpada iz kućanstava,
- sustav prikupljanja komunalnog otpada koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva,
- sustav prikupljanja glomaznog otpada,
- sustav prikupljanja otpadnog tekstila,
- sustav prikupljanja otpada namijenjenog recikliranju.

Sustav prikupljanja komunalnog otpada iz kućanstava

Komunalni otpad iz kućanstava prikuplja se u pocinčanim ili plastičnim spremnicima (kontejnerima) zapremine 1.100 l, a koji su konstruirani tako da onemoguće rasipanje otpada te širenje prašine i neugodnih mirisa. Na području Općine Jelenje postavljen je 201 spremnik za prikupljanje miješanog komunalnog otpada. Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada obavlja se specijalnim vozilima (auto-smećari) zatvorenog tipa, konstruiranima tako da se onemogući rasipanje otpada, te širenje mirisa. Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada obavlja se dva (2) puta tjedno, ponedjeljkom i četvrtkom.

Sustav prikupljanja komunalnog otpada koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva

Navedeni otpad nastaje u uslužnim djelatnostima (trgovina, ugostiteljstvo i dr.), institucijama (kao što su škole te objekti koje koriste javne službe i sl.). Navedeni otpad prikuplja se unutar sustava prikupljanja otpada iz kućanstva.

Sustav prikupljanja glomaznog otpada

Odvoz glomaznog otpada provodi se na temelju godišnjeg „Programa odvoza glomaznog otpada za Općinu Jelenje“ kojeg izrađuje KD Čistoća d.o.o. Glomazni se otpad vozi u reciklažna dvorišta na razvrstavanje i daljnje adekvatno postupanje po vrstama otpada.

Sustav prikupljanja otpadnog tekstila

Na području Općine Jelenje smještene su 3 spremnika za prikupljanje otpadnog tekstila. Otpadni tekstil odvozi se je jednom (1) mjesечно, srijedom ili petkom.

Sustav prikupljanja otpada namijenjenog recikliranju

Na području Općine Jelenje za odvojeno prikupljanje otpada koriste se posebno označeni spremnici u koje se odlažu različite vrste otpada i to na sljedeći način:

- u spremnik sa žutim poklopcem: tetra ambalaža, plastika i metal,
- u spremnik s plavim poklopcem: papir,
- u spremnik s narančastim poklopcem: staklo.

Za prikupljanje otpadnog papira koristi se 20 spremnika zapremnine 1.100 l i 63 spremnika zapremine 2.000 l. Otpadni papir odvozi se dva (2) puta mjesечно.

Za zajedničko prikupljanje plastike, metala i tetra ambalaže koristi se 18 spremnika zapremnine 1.100 l i 61 spremnik zapremine 2.000 l. Plastika/metal/tetra ambalaža odvozi se četiri (4) puta mjesечно.

Za prikupljanje otpadnog stakla koristi se 18 spremnika zapremnine 1.100 l i 61 spremnik zapremine 2.000 l. Staklo se odvozi jednom (1) mjesечно.

2.2.2 Ocjena postojećeg stanja

Postojeći način postupanja s komunalnim otpadom u Općini Jelenje još uvijek nije u potpunosti u skladu s odredbama ZoOGO te je svakako potrebno povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom. Iz komunalnog se otpada nedovoljno izdvajaju iskoristive komponente, što ovakvo postupanje otpadom još uvijek čini neracionalnim, ekonomski neisplativim, a predstavlja i nepotrebno opterećenje kapaciteta odlagališta. Posljednjih godina pridaje se veća pažnja sanaciji divljih odlagališta otpada i provode se godišnje akcije čišćenja divljih odlagališta ali stanje još uvijek nije zadovoljavajuće.

Od obaveza koje su propisane ZoOGO Općina Jelenje već je ispunila jedan dio obaveza ili je pokrenula aktivnosti ka njihovom ispunjenju.

Općina Jelenje je u listopadu, 2008. godine izradila Plan gospodarenja otpadom u Općini Jelenje za razdoblje od 2008. do 2016. godine, sukladno tada važećem Zakonu o otpadu (NN 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09). Plan gospodarenja otpadom Općine Jelenje nije usvojen na općinskom vijeću, nego je usvojen u studenom 2008. na općinskom poglavarstvu.

Člankom 174. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13) propisano je da postojeći županijski, gradski i općinski planovi gospodarenja otpadom koji su doneseni na temelju Zakona o otpadu (NN 178/04, 111/06, 60/08 i 87/09) do dana stupanja na snagu ovoga Zakona, ostaju na snazi

do isteka roka na koji su doneseni u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona i Plana.

Budući Plan gospodarenja otpadom u Općini Jelenje vrijedi do 2016. godine te sukladno prijedlogu Državne revizije da se Planovi gospodarenja otpadom usklade sa ZoOGO (NN 94/13), Općina Jelenje pokrenula je aktivnosti za izradu novog plana gospodarenja otpadom.

Općina Jelenje nije donijela Odluku načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13). Stoga se nalaže potreba da se u narednom periodu donese navedena Odluka.

Općina Jelenje je u sklopu Programa gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture donijela Program gradnje građevina za gospodarenje komunalnim otpadom (sukladno ZoOGO (NN94/13)) koji je objavljen u SN PGŽ br. 38/15.

Način prikupljanja pojedinih vrsta otpada detaljnije su opisani u prethodnom poglavlju dokumenta. Sustav odvojenog prikupljanja otpada je uspostavljen je na način da su na javnim površinama postavljeni spremnici za odvojeno prikupljanje papira, stakla, metala, plastike, tetra ambalaže i tekstila.

Glomazni otpad prikuplja se sukladno godišnjem „Programu odvoza glomaznog otpada za Općinu Jelenje“ kojeg izrađuje KD Čistoća d.o.o.

Jedan od najvećih problema Općine Jelenju svakako jesu „divlja odlagališta“ otpada. Posljednjih godina se sanaciji „divljih odlagališta“ otpada na području Općine Jelenje pridaje znatna pažnja, što je rezultiralo smanjenjem količina neodgovarajuće odloženog otpada, no to je i dalje „gorući“ problem, a kao jedan od razloga svakako treba navesti i činjenicu da i stanovništvo ostalih jedinica lokalne samouprave nepropisno odlaže svoj otpad na teritoriju Općine Jelenje.

Kao najznačajnije divlje odlagalište otpada na području Općine Jelenje svakako treba istaknuti bivšu šljunčaru Dubinu u Dražicama koja se proteže na površini od oko 100 ha, dok površina „divljeg odlagališta“ iznosi oko 20 ha. Otpad koji se danas može naći u šljunčari: strvine, komunalni otpad, metalni otpad, autogume, građevinski otpad, mulj i kamen, brašno, asfaltne mješavine, šljunak zasićen naftnim derivatima.

Divlje odlagalište Dubina nalazi se Listi prioriteta sanacije otpadom onečišćenog tla prema Planu sanacije otpadom onečišćenog tla i neuređenih odlagališta Primorsko – goranske županije (SN PGŽ 34/04).

Općina Jelenje ulaže velik napore u okvirima financijskih mogućnosti na zbrinjavanju otpada sa lokacije Dubina, u vidu zbrinjavanja otpada sa dijela odlagališta koji se nalazi u neposrednoj blizini naselja. Jednom mjesečno tijekom cijele godine KD Čistoća d.o.o. po nalogu Općine odveze cca. 20 – 25 m³ pretežito krupnog (glomaznog) otpada i miješanog komunalnog otpada.

Sredstva Općine nisu dovoljna za provedbu cjelokupne sanacije, stoga je upućen zahtjev FZOEU za sufinanciranje projekta sanacije odlagališta Dubina. Općina Jelenje u postupku je objedinjavanja dokumentacije, te će po prihvaćanju Plana preraspodjele viška prihoda FZOEU konačna odluka biti donesena u narednom razdoblju.

Detaljniji opis „divljeg odlagališta“ Dubina prikazan je Poglavlju 5.

Budući bitan segment uspješnog funkcioniranja sustava odvojenog skupljanja otpada čini razvoj ekološke svijesti. Na području Općine Jelenje godinama se provodi sustavna edukacija građana svih dobnih skupina kontinuiranim održavanjem ekoloških akcija i radionica. Općina Jelenje kontinuirano provodi izobrazno-informativne aktivnosti na svom području, za sve dobne skupine.

Uz navedeno, KD Čistoća d.o.o., izradom edukativnih letaka, oglasa, TV i radio spotova informira javnost. Od studenog 2013. godine građanima je na raspolaganju besplatni info telefon (0800 999 900) na koji mogu zatražiti sve podatke vezane uz djelatnost KD Čistoća d.o.o., te dati eventualne primjedbe, prijedloge i/ili sugestije.

Općina Jelenje svake godine priključuje se akciji „Zelena čistka“ povodom Dana planete Zemlje.

Na području Općine Jelenje nije izgrađeno reciklažno dvorište. Sustav cjelovitog gospodarenja otpadom na području Općine Jelenje, što uključuje i dostizanje ciljeva definiranih ZoOGO, osigurat će se nadogradnjom postojećeg sustava na način da se uspostavi reciklažno dvorište.

2.3 Definiranje ciljeva

Temeljem analize i ocjene postojećeg stanja, te ovisno o mogućnostima definiraju se sljedeći ciljevi Općine Jelenje:

- Uspostava cjelovitog sustava gospodarenja otpadom izgradnjom reciklažnog dvorišta.
- Smanjenje količine miješanog komunalnog otpada koje se upućuje na odlaganje uz kontinuiranu edukaciju građana.
- Povećanje količine izdvojeno prikupljenog reciklabilnog otpada.
- Sanacija „divljih odlagališta“ otpada na području Općine, te poduzimanje mjera u cilju sprječavanja daljnjeg ilegalnog odlaganja otpada.

2.4 Analiza potreba u sustavu gospodarenja otpadom na području Općine Jelenje

Na temelju analize i ocjene postojećeg stanja, te definiranih ciljeva, moguće je odrediti potrebe za unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom u Općini Jelenje.

Kao osnovni ciljevi definiraju se smanjenje količine miješanog komunalnog otpada koji se upućuje na odlaganje i povećanje količine odvojeno prikupljenog reciklabilnog otpada. Preduvjet za ostvarenje navedenih ciljeva je uspostava reciklažnog dvorišta i kontinuirana edukacija građana.

3 PODACI O VRSTAMA I KOLIČINAMA PROIZVEDENOG OTPADA, ODVOJENO SAKUPLJENOG OTPADA, ODLAGANJU KOMUNALNOG I BIORAZGRADIVOG OTPADA TE OSTVARIVANJU CILJEVA

Uvid u postojeće stanje gospodarenja otpadom te u postojeće i buduće količine, kao i sastav otpada, potreban je radi prijedloga rješenja u sklopu cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, te precizno definiranje takvog komunalnog otpada, od mjesta njegova nastanka do mjesta konačnog zbrinjavanja. Osnova za definiranje tokova komunalnog otpada i izradu bilanci je poznavanje njegovih količina od najmanje organizacijske razine do najviše zbog dugogodišnjeg zanemarivanja praćenja stanja na području gospodarenja otpadom, pa tako, među ostalim i praćenja kretanja njegovih količina.

3.1 Utvrđivanje kvalitativnih i kvantitativnih svojstava komunalnog otpada

Komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede i šumarstva.

Kvalitativne i kvantitativne karakteristike otpada utvrđuju se iz sljedećih razloga:

- određivanje osnovne i specifične strukture gdje se utvrđuje standardni maseni sastav,
- kontroliranje promjene standardnog masenog sastava obzirom na porijeklo otpada,
- promjene odnosa mase i volumena otpada što predstavlja sve prisutniji kriterij za definiranje efikasnosti provedbe primarne selekcije.

Sastav komunalnog otpada varira ovisno o sredini u kojoj nastaje i zavisi o mnogim faktorima, kao što su standard stanovništva, tip naselja, dostignut nivo komunalne higijene i slično.

Podaci o sastavu komunalnog otpada na području Grada Rijeke i riječke aglomeracije preuzeti su iz Stručne podloge za izradu Plana gospodarenja otpadom i drugu podršku planiranju razvoja sustava održivog gospodarenja otpadom za područja riječke aglomeracije i Grada Rijeke (DLS d.o.o., listopad, 2014. godine).

Za određivanje prosječnog sastava otpada na predmetnom području korišteni su podaci i analize strukture otpada iz sljedeće izrađene dokumentacije:

- Utvrđivanje morfoloških te drugih fizikalnih i kemijskih struktura komunalnog otpada Primorsko – goranske županije, ECOINA d.o.o., listopad, 2003. godine.
- Analiza strukture otpada koji se odlaže na odlagalištu Viševac u ljetnom periodu, ECOINA d.o.o., kolovoz, 2008. godine.

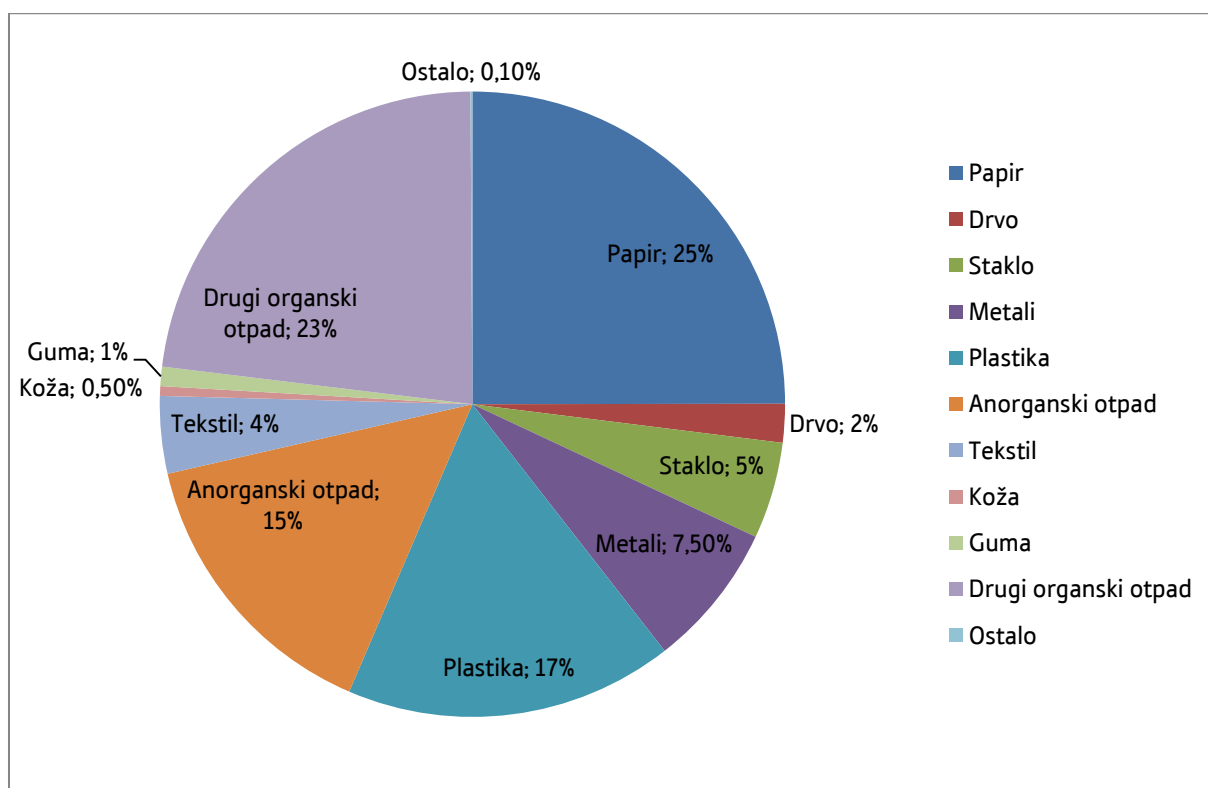
Tvrtka ECOINA d.o.o. iz Zagreba je u razdoblju od listopada, 2002. godine do kolovoza, 2003. godine, sezonski u 4 navrata izvršila analizu otpada na odlagalištu otpada Viševac. U 2008. godini analiza je izvršena samo u ljetnom periodu. Analize otpada izvršene su za otpad koji je KD Čistoća d.o.o. prikupila s područja Grada Rijeke i riječke aglomeracije.

Podaci dobiveni iz dvije provedene studije analizirani su uzevši u obzir niz čimbenika koji su u prethodnom, promatranom razdoblju rezultirali promjenom kvalitativnih i kvantitativnih karakteristika

prikupljenog i odloženog otpada. Stupanjem na snagu niza pravilnika u razdoblju od 2006. do danas, sustav alternativnih tokova prikupljanja pojedinačnih kategorija otpada, rezultirao je značajnim smanjenjem količina istih u tokovima miješanog komunalnog otpada. Stoga su brojčani iskazi dviju studija analizirani na temelju navedenih saznanja, a uzevši u obzir stalne parametre područja kao što su: godišnja doba, tip naselja, standard stanovništva i slično.

Na temelju analize prethodnih tabela vidljivo je da postoje određena minorna odstupanja u masenom udjelu pojedine vrste otpada generiranom u Gradu Rijeci i ostalim jedinicama lokalne samouprave aglomeracije Rijeka, no za potrebe ove Stručne podloge neće biti odvojeno razmatrana. Stoga se u daljnjem nastojanju detekcije optimalnog sustava gospodarenja tokovima otpada na području grada i aglomeracije, temeljni podaci prikazani gore navedenim tabelama, sublimiraju u jedinstvenu cjelinu, prikazanu sljedećom slikom.

Slika 3: Prosječni sastav otpada na području Grada Rijeke i riječke aglomeracije

3.2 Vrste i količine proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada i odloženog komunalnog i biorazgradivog otpada

Količine otpada nastale na području Općine Jelenje prikazane su po osnovnim grupama otpada definiranim Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13), relevantnima i specifičnima za jedinice lokalne samouprave. Tako se u daljnjim poglavljima obrađuju sljedeće kategorije otpada:

- MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD – otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01;
- KRUPNI (GLOMAZNI) KOMUNALNI OTPAD – predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je naputkom iz članka 29. stavka 11. Zakona o održivom gospodarenju otpadom;
- BIORAZGRADIVI KOMUNALNI OTPAD – otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad;
- Otpadni papir, metal, staklo, plastika i tekstil;
- PROBLEMATIČNI OTPAD - opasni otpad iz podgrupe 20 01 Kataloga otpada koji uobičajeno nastaje u kućanstvu te opasni otpad koji je po svojstvima, sastavu i količini usporediv s opasnim otpadom koji uobičajeno nastaje u kućanstvu pri čemu se problematičnim otpadom smatra sve dok se nalazi kod proizvođača tog otpada.

MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD

Miješani komunalni otpad je otpad iz kućanstava i otpad iz trgovina, industrije i iz ustanova koji je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, iz kojeg posebnim postupkom nisu izdvojeni pojedini materijali (kao što je papir, staklo i dr.) te je u Katalogu otpada označen kao 20 03 01. Podaci o količinama miješanog komunalnog otpada prikupljenog na području Općine Jelenje u posljednjih 5 godina prikazani su sljedećom tabelom.

Tabela 4: Količine prikupljenog miješanog komunalnog otpada na području Općine Jelenje u razdoblju od 2011. – 2015. godine

VRSTA OTPADA	KLJUČNI BROJ OTPADA	KOLIČINE MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA (t)				
		2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD	20 03 01	856,32	828,16	956,1	1.089,66	1.853,34

KRUPNI (GLOMAZNI) KOMUNALNI OTPAD

Krupni (glomazni) komunalni otpad je predmet ili tvar koju je zbog zapremine i/ili mase neprikladno prikupljati u sklopu usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i određen je Napatkom o glomaznom otpadu (NN 79/15). Glomazni otpad na području Općine Jelenje također prikuplja KD Čistoća d.o.o. Odvoz glomaznog otpada provodi se na temelju „Programa odvoza glomaznog otpada“ za Općinu Jelenje kojeg izrađuje KD Čistoća d.o.o. Glomazni se otpad vozi u reciklažna dvorišta na razvrstavanje i daljnje adekvatno postupanje po vrstama otpada. Podaci o količinama krupnog (glomaznog) otpada prikupljenog na području Općine Jelenje u posljednjih 5 godina prikazani su sljedećom tabelom.

Tabela 5: Količine prikupljenog krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na području Općine Jelenje u razdoblju od 2011. do 2015. godine

VRSTA OTPADA	KLJUČNI BROJ OTPADA	KOLIČINE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA (t)				
		2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
MIJEŠANI KOMUNALNI OTPAD	20 03 07	103,60	89,60	108,54	123,37	100,66

BIORAZGRADIVI KOMUNALNI OTPAD

Biorazgradivi komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad. Podaci o količinama biorazgradivog komunalnog otpada prikupljenog na području Općine Jelenje u posljednjih 5 godina prikazani su sljedećom tabelom.

Tabela 6: Količine prikupljenog biorazgradivog komunalnog otpada na području Općine Jelenje u razdoblju od 2011. do 2015. godine

VRSTA OTPADA	KLJUČNI BROJ OTPADA	KOLIČINE BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA (t)				
		2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
BIORAZGRADIVI KOMUNALNI OTPAD	20 02 01	0,50	-	2,60	10,14	-

OTPADNI PAPIR, METAL, STAKLO, PLASTIKA I TEKSTIL

Na području Općine Jelenje zasebno se prikupljaju papir, plastika, metal, tetra ambalaža, staklo i tekstil. Papir, metal, tetra ambalaža, plastika te staklo prikupljaju se u spremnicima koji su postavljeni u setovima na javnim površinama. U zajedničkom spremniku prikupljaju se metal, plastika i tetra ambalaža, dok se zasebno prikupljaju papir, staklo i tekstil.

Podaci o količinama otpadnog papira, plastike i metala, stakla i tekstila prikupljenog na području Općine Jelenje u 2015. godini prikazani su sljedećom tabelom.

Tabela 7: Količine prikupljenog otpadnog papira, metala, stakla i tekstila na području Općine Jelenje u 2015. godini

VRSTA OTPADA	KLJUČNI BROJ OTPADA	KOLIČINE OTPADA (t)
		2015.
Papir	20 01 01	25,50
Staklo	20 01 02	0,50
Plastika	20 01 39	2,20
Tetra ambalaža	20 01 99	1,56
Tekstil	20 01 11	3,28

PROBLEMATIČNI OTPAD

Problematicni otpad je opasni otpad iz podgrupe 20 01 Kataloga otpada koji uobičajeno nastaje u kućanstvu te opasni otpad koji je po svojstvima, sastavu i količini usporediv s opasnim otpadom koji uobičajeno nastaje u kućanstvu pri čemu se problematicnim otpadom smatra sve dok se nalazi kod proizvođača tog otpada. Trenutno se na području Općine Jelenje ne prikuplja problematicni (opasni) otpad. Problematicni (opasni) otpad prikupljat će se u reciklažnom dvorištu po njegovoj izgradnji.

3.3 Odlaganje otpada

Otpad s područja Općine Jelenje se do kraja 2011. godine odlagao na odlagalištu neopasnog otpada Viševac koje se nalazi unutar administrativnih granica Općine Viškovo. Procjena je da je na odlagalištu odloženo ukupno 1,8 milijuna m³ otpada. Od 1. siječnja 2012. godine odlagalište Viševac je zatvoreno i započeta je sanacija odlagališta.

Kao prijelazna faza od zatvaranja odlagališta Viševac do otvaranja županijskog centra za gospodarenje otpadom Mariščina planirana je izgradnja Faze 0-1 CGO Mariščina.

Obzirom da odlagalište Faze «0-1» CGO Mariščina nije bilo izgrađeno a da je odlagalište neopasnog otpada Viševac zatvoreno, od 01. siječnja, 2012. godine, kao premosnica prijelaznog perioda uvelo se baliranje otpada i privremeno skladištenje baliranog otpada, najprije u sklopu odlagališta Viševac, a od 01. lipnja, 2012. godine nakon provedenog postupka dobivanja lokacijske i građevinske dozvole za zahvat u prostoru, te uporabne dozvole, na platou u obuhvatu CGO Mariščina.

Prikupljeni MKO privremeno se skladištio na kazeti Faze «0-1» CGO Mariščina prema važećoj dozvoli do isteka 12. rujna, 2105. godine. Po isteku dozvole za privremeno skladištenje otpada na lokaciji CGO Mariščina, MKO prikupljen od strane KD Čistoća d.o.o. Rijeka, odlagao se, a prema sklopljenim ugovorima, na legalna odlagališta izvan zone radnog obuhvata KD Čistoća d.o.o. Rijeka.

Dobivanjem potrebnih dozvola i provjerom ugrađene opreme od strane Nadzornog inženjera u 2015. godini zadovoljeni su svi preduvjeti za početak probnog rada CGO Mariščina. Prvi korak u postupku uspostave funkcije postrojenja za mehaničko-biološku obradu (MBO), predstavljao je period

predispitivanja svakog zasebnog dijela ugrađene opreme, koji je uspješno obavljen i odobren Izjavom Nadzornog inženjera.

Za obavljanje daljnjih ispitivanja dobivena je sva potrebna dokumentacija, predviđena zakonskom regulativom Republike Hrvatske, provedeno je tvorničko ispitivanje pribavljen dokaz o provedenim mjerama zaštite na radu, i pozitivni rezultati ispitivanja od strane Ex-Agencije te privremena dozvola za gospodarenje otpadom, a izvršena je i prijava pokusnog rada Ministarstvu graditeljstva sukladno odredbama Zakona o građenju.

Time su zaključene sve potrebne predradnje za izvršenje drugog po redu koraka koji podrazumijeva pokusni rad Centra, tijekom kojega će se dokazivati ispravnost rada postrojenja u cjelini, prema ugovorom predviđenim radnim uvjetima, što znači da će Centar tijekom pokusnog rada prihvaćati i obrađivati komunalni otpad u maksimalnoj količini od 200 tona na dan. Komunalni otpad će se u periodu pokusnog rada preuzimati od KD Čistoća d.o.o Rijeka i prema potrebi od KD „Komunalac“ Jurdani. Proizvedene količine goriva iz otpada tijekom probnog rada preuzimat će tvornica cementa „Holcim“ iz Koromačnog, također bez naknade.

Predviđeno trajanje pokusnog rada postrojenja je osam tjedana tijekom kojih Izvođač mora dokazati proizvodnu funkcionalnost MBO postrojenja. Ovaj se period može produžiti ukoliko se ustanove značajnija odstupanja od rezultata traženih u ugovornoj dokumentaciji. Unutar tog perioda kroz četiri tjedna vrši se najprije ispitivanje opreme u biološkom dijelu postrojenja, a potom u istom trajanju i testiranje opreme u mehaničkom djelu MBO postrojenja.

Tijekom probnog rada, Izvođač dokazuje ugovorne parametre koji se tiču kvalitete i učinkovitosti postrojenja. Period dokazivanja ostalih ugovornih performansi postrojenja, predviđen je kroz daljnje dvije godine, a odvijat će se kako je propisano u različitim režimima rada, od normalnog proizvodnog kapaciteta od 350 t/dan pa do maksimalnog proizvodnog kapaciteta od 400 t/dan. Dnevni rad postrojenja baziran je na osmosatnom radnom vremenu i šest radnih dana u tjednu.

4 PODACI O POSTOJEĆIM I PLANIRANIM GRAĐEVINAMA I UREĐAJIMA ZA GOSPODARENJE OTPADOM TE STATUSU SANACIJE NEUSKLAĐENIH ODLAGALIŠTA I LOKACIJA ONEČIŠĆENIH OTPADOM

4.1 Podaci o postojećim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom

Na području Općine Jelenje ne postoje građevine i uređaji za gospodarenje otpadom.

4.2 Podaci o planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom

Sukladno ZoOGO (NN 94/13), na području Općine Jelenje potrebno je izgraditi reciklažno dvorište.

Reciklažno dvorište je nadzirani ograđeni prostor namijenjen odvojenom prikupljanju i privremenom skladištenju manjih količina posebnih vrsta otpada. Sukladno članku 35. ZoOGO, JLS izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području.

Jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području.

S obzirom na navedeno, na području Općine Jelenje potrebno je uspostaviti jedno reciklažno dvorište.

Jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati da prostorni razmještaj reciklažnog dvorišta omogućava pristupačno korištenje istog svim stanovnicima područja za koje je uspostavljeno reciklažno dvorište.

Pravilnikom o gospodarenju otpadom (NN 23/14, 51/14, 121/15, 132/15), Dodatkom III, definiran je popis otpada kojeg je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimati.

Tabela 8: Popis otpada kojeg je osoba koja upravlja reciklažnom dvorištem dužna zaprimati

VRSTA OTPADA	KLJUČNI BROJ OTPADA	NAZIV OTPADA
Problematični otpad	20 01 13*	otapala
	20 01 14*	kiseline
	20 01 15*	lužine
	20 01 17*	fotografske kemikalije
	20 01 19*	pesticidi
	20 01 21*	fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu
	20 01 23*	odbačena oprema koja sadrži klorofluorouglikje
	20 01 26*	ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25
	20 01 27*	boje, tiskarske boje, ljepila i smole, koje sadrže opasne tvari
	20 01 29*	deterdženti koji sadrže opasne tvari
	20 01 31*	citotoksici i citostatici
	20 01 33*	baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01*, 16 06 02* ili 16 06 03* i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije
	20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21* i 20 01 23*, koja sadrži opasne komponente
	20 01 37*	drvo koje sadrži opasne tvari
	16 05 04*	Plinovi u posudama pod tlakom (uključujući halone) koji sadrže opasne tvar
15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima	
15 01 11*	metalna ambalaža koja sadrži opasne krute porozne materijale (npr. azbest), uključujući prazne spremnike pod tlakom	
Otpadni papir	15 01 01	papirna i kartonska ambalaža
	20 01 01	papir i karton
Otpadni metal	15 01 04	metalna ambalaža
	20 01 40	metal
Otpadno staklo	15 01 07	staklena ambalaža
	20 01 02	staklo
Otpadna plastika	15 01 02	plastična ambalaža
	20 01 39	plastika
Otpadni tekstil	20 01 10	odjeća
	20 01 11	tekstil
Krupni (glomazni) otpad	20 03 07	glomazni otpad
Jestiva ulja i masti	20 01 25	jestiva ulja i masti
Boje	20 01 28	boje, tinte, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27
Deterdženti	20 01 30	deterdženti koji nisu navedeni pod 20 01 29
Lijekovi	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 33

Baterije i akumulatori	20 01 34	baterije i akumulatori koji nisu navedeni pod 20 01 33
Električna i elektronička oprema	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35
Građevni otpad iz kućanstva ²	17 01 01	beton
	17 01 02	cigle
	17 01 03	crijep/pločice i keramika
	17 04 11	kabelski vodiči koji nisu navedeni pod 17 04 10*
	17 06 01*	izolacijski materijali koji sadrže azbest
	17 06 03*	ostali izolacijski materijali, koji se sastoje ili sadrže opasne tvari
	17 06 04	izolacijski materijali koji nisu navedeni pod 17 06 01* i 17 06 03
	17 06 05*	građevinski materijali koji sadrže azbest
	17 08 01*	građevinski materijali koji sadrže azbest
	17 08 02	građevinski materijali na bazi gipsa koji nisu navedeni pod 17 08 01*
Ostalo	08 03 17*	otpadni tiskarski toneri koji sadrže opasne tvari
	08 03 18	otpadni tiskarski toneri koji nisu navedeni pod 08 03 17*
	16 01 03	otpadne gume
	18 01 01	oštri predmeti (osim 18 01 03*)

Sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadom (NN 24/13, 51/14, 121/15, 132/15) reciklažno dvorište u svom radu mora udovoljiti sljedećim uvjetima:

1. Na glavnom ulazu u reciklažno dvorište mora biti istaknuta oznaka koja mora sadržavati sljedeće podatke:

RECIKLAŽNO DVORIŠTE

SKRAĆENI NAZIV TRGOVAČKOG DRUŠTVA ILI OBRTA

BROJ UPISA U OČEVIDNIK RECIKLAŽNIH DVORIŠTA

RADNO VRIJEME

2. Mora biti opremljeno odgovarajućom vagonom.
3. Mora biti opremljeno video nadzorom ukoliko se u reciklažnom dvorištu obavlja trgovanje otpadom.
4. Mora biti onemogućeno istjecanje oborinske vode koja je došla u doticaj s otpadom na tlo, vode, podzemne vode i more.
5. Građevina mora imati podnu površinu otpornu na djelovanje otpada.
6. Neovlaštenim osobama mora biti onemogućen pristup otpadu.

² Odnosi se samo na građevni otpad koji nastaje održavanjem i manjim popravcima koje obavlja sam vlasnik u količini ne većoj od 200 kg u šest uzastopnih mjeseci.

7. Na vidljivom i pristupačnom mjestu obavljanja tehnološkog procesa moraju biti postavljene upute za rad.
8. Građevina mora biti opremljena s opremom i sredstvima za čišćenje rasutog i razlivenog otpada ovisno o kemijskim i fizikalnim svojstvima otpada.
9. Ukoliko se u reciklažnom dvorištu gospodari opasnim otpadom potrebno je da je građevina natkrivena i da je onemogućen dotok oborinskih voda na otpad.
10. Tehnološki proces skladištenja otpada mora se obavljati na način da se otpad skladišti odvojeno po svojstvu, vrsti i agregatnom stanju.
11. Skladište u kojem se obavlja tehnološki proces skladištenja opasnog otpada mora biti pod neprekinutim nadzorom.
12. Skladište u kojem se obavlja tehnološki proces skladištenja otpada mora biti opremljeno primarnim spremnicima za skladištenje otpada koji moraju biti:
 - a. Izrađeni od materijala otpornog na djelovanje uskladištenog otpada,
 - b. Izrađeni na način koji omogućava sigurno punjenje, pražnjenje, odzračivanje, uzimanje uzoraka te po potrebi osigurati nepropusno zatvaranje.

Sukladno članku 179. Zakona o održivom gospodarenju otpadom, JLS je dužna u dokumentima prostornog uređenja odrediti područja za građenje građevina za gospodarenje otpadom (reciklažnog dvorišta) u roku od godinu dana od stupanja na snagu ZoOGO.

Prostornim planom Općine Jelenje nije određena lokacija za uspostavu reciklažnog dvorišta. Općina Jelenje odredila je lokaciju za uspostavu reciklažnog dvorišta te je donesena Odluka o Izmjenama i dopunama prostornog plana Općine Jelenje te je u izradi projektna dokumentacija reciklažnog dvorišta.

Odabrana lokacija za izgradnju reciklažnog dvorišta je na k.č. 2761/267 i djelu k.č. 2761/154, k.o. Podhum.

4.3 Status sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom

Na području Općine Jelenje ne postoje neusklađena odlagališta otpada.

Jedan od problema koji je nastao kao posljedica neadekvatnog sustava gospodarenja otpadom u prošlosti svakako jesu divlja odlagališta ili neuređena odlagališta otpada. Divlja odlagališta na području Općine Jelenje mahom su nastala odbacivanjem pretežito miješanog komunalnog, glomaznog i građevnog otpada. Posljednjih godina se sanaciji divljih odlagališta otpada na području Općine Jelenje pridaje znatna pažnja, što je rezultiralo smanjenjem količina neadekvatno odloženog otpada, no to je i dalje „gorući“ problem, a kao jedan od razloga svakako treba navesti i činjenicu da i stanovništvo ostalih jedinica lokalne samouprave nepropisno odlaže svoj otpad na teritoriju Općine Jelenje. Općina Jelenje u sklopu akcije „Zelena čistka“ svojim vlastitim sredstvima kao i ljudskim snagama (mještani i zaposlenici Općine) svake godine djelomično sanira divlja odlagališta.

Iako se provodi sustavna sanacija otpadom onečišćenog zemljišta, na području Općine Jelenje kao najznačajnije divlje odlagalište otpada na području Općine Jelenje svakako treba istaknuti bivšu šljunčaru Dubinu u naselju Dražice koja se proteže na površini od oko 100 ha, dok površina „divljeg odlagališta“ iznosi oko 20 ha. „Divlje odlagalište“ Dubina detaljnije je opisano u sljedećem poglavlju.

5 PODACI O LOKACIJAMA ODBAČENOG OTPADA I NJIHOVOM UKLANJANJU

Jedan od najvećih problema na području Općine Jelenje, vezanih uz problematiku gospodarenja otpadom, svakako jesu divlja odlagališta ili neuređena odlagališta otpada. Na divlja odlagališta na području Općine Jelenje odlaže se najčešće građevni otpad, glomazni otpad te stare gume.

Također treba napomenuti kako se većina lokacija divljih odlagališta povremeno saniraju odvozom otpada na službena odlagališta, međutim neodgovornim ponašanjem pojedinaca ponovno nastaju smetlišta na istim ili drugim lokacijama. Uz navedeno posljedica stvaranja divljih odlagališta je svakako i nepostojanje adekvatnih kapaciteta za prihvata vrsta otpada koje čine glavninu sastava „divljih odlagališta“ – deponija građevnog otpada.

Posljednjih godina se sanaciji divljih odlagališta otpada na području Općine Jelenje pridaje znatna pažnja, što je rezultiralo smanjenjem količina neadekvatno pohranjenog otpada, no to je i dalje „gorući“ problem, a kao jedan od razloga svakako treba navesti i činjenicu da i stanovništvo ostalih jedinica lokalne samouprave nepropisno odlaže svoj otpad na teritoriju Općine Jelenje.

Najznačajnije „divlje odlagalište“ otpada na području Općine Jelenje svakako je bivša šljunčara Dubina u naselju Dražice koja se proteže na površini od oko 100 ha, dok površina „divljeg odlagališta“ iznosi oko 20 ha. Otpad koji se danas može naći u šljunčari: strvine, komunalni otpad, metalni otpad, autogume, građevinski otpad, mulj i kamen, brašno, asfaltne mješavine, šljunak zasićen naftnim derivatima.

Pretpostavljena količina otpada na divljem odlagalištu Dubina iznosi oko 90.000 m³.

Za sanaciju navedenog divljeg odlagališta već su pokrenute određene aktivnosti (izrađen projektni dodatak već napravljene studije o Dubini), a u aktivnosti sanacije uključeni su i Hrvatske vode i Primorsko-goranska županija, a očekuje se i potpora Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost te Ministarstva zaštite okoliša i prirode Republike Hrvatske.

Program zbrinjavanja otpada divljeg odlagališta Dubina iznosi moguće metode, te prema odgovarajućim parametrima odabire prilagođene metode zbrinjavanja otpada sa divljeg odlagališta Dubina.

Divlje odlagalište Dubina nalazi se Listi prioriteta sanacije otpadom onečišćenog tla prema Planu sanacije otpadom onečišćenog tla i neuređenih odlagališta Primorsko – goranske županije (SN PGŽ 34/04).

Općina Jelenje ulaže velik napore u okvirima financijskih mogućnosti na zbrinjavanju otpada sa lokacije Dubina, u vidu zbrinjavanja otpada sa dijela odlagališta koji se nalazi u neposrednoj blizini naselja. Jednom mjesečno tijekom cijele godine KD Čistoća d.o.o. po nalogu Općine odveze cca. 20 – 25 m³ pretežito krupnog (glomaznog) otpada i miješanog komunalnog otpada.

Sredstva Općine nisu dovoljna za provedbu cjelokupne sanacije, stoga je upućen zahtjev FZOEU za sufinanciranje projekta sanacije odlagališta Dubina. Općina Jelenje u postupku je objedinjavanja dokumentacije, te će po prihvaćanju Plana preraspodjele viška prihoda FZOEU konačna odluka biti donesena u narednom razdoblju.

Osim zbrinjavanja otpada sa lokacije Dubina, potrebno je spomenuti i značajan napor raznih udruga i volontera sa područja Općine, koji također sudjeluju u mnogobrojnim akcijama čišćenja okoliša.

Slika 4: Ortofoto snimak lokacije divljeg odlagališta na predjelu Dubina

Slika 5: Fotografije divljeg odlagališta Dubina

6 MJERE POTREBNE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA

Prioritet cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je sprječavanje nastanka otpada. Sukladno ZoOGO, sprječavanje nastanka otpada su mjere poduzete prije nego li je tvar, materijal ili proizvod postao otpad, a kojima se smanjuju količine otpada uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda, štetan učinak otpada na okoliš ili zdravlje ljudi ili sadržaj štetnih tvari u materijalima i proizvodima.

Mjere potrebne za ostvarivanje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka u manjoj su mjeri prisutne u postojećem sustavu gospodarenja otpadom Općine Jelenje. Stanovnici Općine već par godina odvojeno prikupljaju otpad i djelomično se pridržavaju predviđenih mjera za izbjegavanje nastanka otpada i u cijelosti mjera gospodarenja otpadom na koje ih upućuje JLS u suradnji sa KD Čistoća d.o.o. Navedeno je rezultiralo smanjenjem količina otpada koji se odlaže na odlagalište otpada te povećanju udjela izdvojenog korisnog otpada.

Jedan od ciljeva, sukladno europskoj direktivi, je do 2020. godine odvajati 50% otpada. Stoga je potrebno i dalje provoditi mjere potrebne za ostvarivanje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada.

Korištenjem pogodnih načina proizvodnje i obrade, uvođenjem na tržište „povoljnih“ vrsta proizvoda te svjesnim ponašanjem krajnjih potrošača, smanjit će se količine i štetnost otpada koje bi trebalo obraditi i/ili odložiti. Učinkovita primjena mjera za izbjegavanje i smanjenje nastanka otpada na području Općine znači ujedno i osjetno smanjenje priliva otpada na postojeće odlagalište odnosno u budući centar za gospodarenje otpadom.

Suština izbjegavanja nastanka otpada je: "Najbolji otpad je onaj, koji uopće ne nastane". To podrazumijeva da otpad koji se izbjegne ne oštećuje čovjekovo zdravlje i okoliš i ne troše se sredstva za njegovu obradu i/ili odlaganje.

Mjere za izbjegavanje nastanka i smanjenje količina generiranog otpada mogu se podijeliti na opće i posebne mjere. Pri tom su opće mjere ustvari univerzalne mjere koje se mogu primijeniti na bilo kojem području i za bilo koje vrste otpada, dok se pod posebnim mjerama podrazumijevaju mjere motiviranja i edukacije, kako potrošača, tako i proizvođača materijalnih dobara tj. proizvoda. Kod svih sudionika gdje se generira miješani komunalni otpad potrebno je izbjegavanje nastanka otpada nametnuti kao dugoročnu i djelotvornu mjeru zaštite kakvoće okoliša.

Korištenjem pogodnih načina proizvodnje i obrade, uvođenjem na tržište "povoljnih" vrsta proizvoda te ekološki svjesnim ponašanjem krajnjih potrošača, smanjiti će količine i štetnost otpada koje bi trebalo obraditi i/ili odložiti. U okviru tehničkih i gospodarstvenih mogućnosti treba:

- robu tako oblikovati, proizvoditi i prerađivati da se ostatne tvari mogu maksimalno ponovno iskoristavati,
- načine prodaje novih proizvoda i preuzimanja iskorištenih proizvoda regulirati tako, da se količina otpada kod krajnjih potrošača stvara u što manjem obimu,
- proizvode tako upotrebljavati da nakon njihove primjene ostaje što manje štetnih tvari,
- proizvode tako upotrebljavati da nastaje što manje otpada.

Mjere za izbjegavanje i smanjenje nastajanja komunalnog otpada u kućanstvima

Područja na kojima se najkonkretnije mogu primijeniti mjere za izbjegavanje otpada su smanjivanje dobara za uporabu i potrošnju, orijentacija na izbjegavanje upotrebe štetnih tvari i vođenje kućanstva u smislu izbjegavanja nastanka suvišnog otpada.

Konkretno mjere koje se u svakom kućanstvu mogu primijeniti su sljedeće:

- Izbjegavati suvišnu papirnu i kartonsku ambalažu, jer se npr. tekući napitci mogu uzimati u povratnim bocama (npr. staklene boce).
- Ponovna uporaba ambalaže (boca, vrećica).
- Kupovati hranu, higijenska sredstva i sredstva za čišćenje u velikim pakiranjima.
- Treba izbjegavati kupnju proizvoda za jednokratnu upotrebu, tj. onih proizvoda koji se nedugo nakon upotrebe bacaju (papirnate čaše, tanjuri, pribor, salвете).
- Izbjegavati korištenje folija na način da se npr. za namirnice koriste posude koje se mogu zatvoriti. Izbjegavati kupnju lako pokvarljivih namirnica.
- Izbjegavati suvišno kupovanje konzervirane hrane koja donosi velike količine otpada. Umjesto toga kupovati svježije namirnice.
- Ukoliko mogućnosti dopuštaju, organsku hranu kompostirati u malim kompostnim jedicama koje se mogu smjestiti ili na balkonu ili okućnici.
- Stare stvari (npr. roba, uređaji) ne bacati već prodati ili pokloniti. Isto tako pri kupnji istih voditi računa o trajnosti i njihovoj reciklabilnosti.
- Kupovati kvalitetne proizvode koji se mogu reparirati tj., popraviti i koji troše manje energije (struja, voda).

Mjere za izbjegavanje i smanjenje nastajanja komunalnog otpada iz javnih i uslužnih djelatnosti

Komunalni otpad iz javnih i uslužnih djelatnosti podrazumijeva otpad iz administracije u Općinskim službama, bankama, poslovnim uredima, školama, socijalne i ostale državne i županijske službe, ugostiteljstvo, kantine, bolnice itd. Kod svih mjera za izbjegavanje otpada principijelno se radi o uvođenju štedljivosti u potrošnji materijalnih dobara.

- U općinskim, županijskim i ostalim državnim službama koristiti uredske materijale u količini primjerenj za obavljanje poslova (uredsko pokućstvo, pisaći pribori, papiri, ljepila, razni plastični proizvodi itd.), te iste nakon uporabe odvojeno prikupljati i vraćati ovlaštenim obrađivačima.
- U školama i ustanovama omogućiti reciklažu, posebice papira koji se pojavljuje u najvećim količinama te koristiti namještaje i opremu s dužim vijekom trajanja.
- U ugostiteljskim radnjama izbjegavati ponudu namirnica u malim pakiranjima, ne koristiti piće u nepovratnim bocama i ne koristiti jednokratni pribor za jelo. Također izbjegavati korištenje papirnatih maramica i ubrusa.
- U zdravstvenim ustanovama smanjiti korištenje jednokratno upotreblijivih proizvoda, osim u slučaju kada to zahtijevaju drugi zdravstveni i higijenski razlozi.

6.1 Izobrazno – informativne aktivnosti

Uspjeh i realizacija svih zadanih ciljeva gospodarenja otpadom značajno ovisi o informiranosti i kontinuiranom obrazovanju svih učesnika u procesu stvaranja i gospodarenja otpadom. Stoga je nužno kontinuirano informiranje i obrazovanje svih sudionika u procesu odvojenog prikupljanja komunalnog otpada. Sustavno informiranje javnosti o aktivnostima o načinima i važnosti primarne reciklaže potrebno je obavljati putem pisanih medija, radija i televizije. ZoOGO, člankom 39., propisane su obaveze JLS vezane uz provedbu izobrazno – informativnih aktivnosti.

Članak 39.

(1) Jedinica lokalne samouprave dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio.

(2) Jedinica lokalne samouprave dužna je u sklopu mrežne stranice uspostaviti i ažurno održavati mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području.

(3) Prioritetno područje izobrazno-informativnih aktivnosti gospodarenja otpadom i sadržaj obveznih informacija na godišnjoj razini u svezi gospodarenja otpadom propisuje ministar naputkom.

(4) Obvezne informacije koje se objavljuju na mrežnoj stranici jedinice lokalne samouprave propisane su pravilnikom iz članka 137. stavka 8. Zakona.

(5) Izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

Kod svih sudionika gdje se generira miješani komunalni otpad potrebno je izbjegavanje nastanka otpada nametnuti kao dugoročnu i djelotvornu mjeru zaštite okoliša. Posebne mjere za izbjegavanje i smanjenje količine otpada iz Strategije primjenjive na Općinu Jelenje obzirom na pravnu odgovornost glede gospodarenja s otpadom su sljedeće:

- edukacija javnosti, stručnjaka i upravnih struktura Općine za rješavanje problema gospodarenja otpadom,
- poticanje aktivne suradnje s ekološkim udrugama i svim zainteresiranim pravnim i fizičkim osobama na implementaciji mjera i kontroli provedbe mjera za izbjegavanje i smanjenje količine otpada,
- osnovne informacije o mogućnostima izbjegavanja i smanjenja otpada pružiti u svim komunikacijskim sredstvima i dokumentima (radio, TV, novine), na panoima, vozilima, „zelenim otocima“, itd.,
- uvesti „otvoreni telefon“ za komunikaciju s građanima i izraditi informativne web stranice i/ili korištenje institucije Zelenog telefona i njegove postojeće infrastrukture,
- kreirati informacije, ekološke poruke i savjete s ciljem edukacije građana (ciljnih skupina) te poticati na pravilno gospodarenje otpadom,
- izraditi edukacijski i promidžbeni materijal za pojedine programe (papir, staklo, biootpad, ostatak otpad, divlja odlagališta i dr.),
- istraživati javno mišljenje o poznavanju sustava gospodarenja otpadom i zaštiti okoliša općenito,

- oglašavati postojanje, lokaciju i uporabu reciklažnog dvorišta i zelenih otoka na području Općine.

Na području Općine Jelenje godinama se provodi sustavna edukacija građana svih dobnih skupina kontinuiranim održavanjem ekoloških akcija i radionica. Općina Jelenje kontinuirano provodi izobrazno-informativne aktivnosti na svom području, za sve dobne skupine.

Uz navedeno, KD Čistoća d.o.o., izradom edukativnih letaka, oglasa, TV i radio spotova informira javnost. Od studenog 2013. godine građanima je na raspolaganju besplatni info telefon (0800 999 900) na koji mogu zatražiti sve podatke vezane uz djelatnost KD Čistoća d.o.o., te dati eventualne primjedbe, prijedloge i/ili sugestije.

6.2 Akcije prikupljanja otpada

U svrhu ostvarenja cilja sprječavanja i smanjenja nastanka otpada, Općina Jelenje može sukladno članku 40. ZoOGO provoditi godišnje akcije prikupljanja otpada.

Članak 40.

(1) Pravna i fizička osoba – obrtnik može, u suradnji s osobom koja posjeduje važeću dozvolu iz članka 86. ovoga Zakona za gospodarenje vrstom otpada koji će se prikupljati akcijom, organizirati akciju prikupljanja određenog otpada u svrhu provedbe sportskog, edukativnog, ekološkog ili humanitarnog sadržaja ako je ishodila suglasnost upravnog odjela jedinice lokalne samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: nadležni upravni odjel).

(2) Zahtjev za suglasnost iz stavka 1. ovoga članka podnosi se najmanje dva mjeseca prije početka akcije.

(3) Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka određuje:

- 1. vrijeme trajanja akcije,*
- 2. vrstu otpada koji se prikuplja,*
- 3. način, uvjete i svrhu provedbe akcije,*
- 4. rok za dostavu izvješća o provedenoj akciji.*

(4) Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka nije upravni akt.

(5) Osoba kojoj je izdana suglasnost iz stavka 1. ovoga članka dužna je osigurati predaju prikupljenog otpada akcijom osobi koja posjeduje važeću dozvolu iz članka 86. Zakona³.

(6) Nadležni upravni odjel će najkasnije mjesec dana prije početka akcije osigurati dostavu podataka o akciji u informacijski sustav gospodarenja otpadom.

(7) Trajanje akcije iz stavka 1. ovoga članka ograničeno je na najviše 30 dana.

(8) Osoba koja organizira akciju iz stavka 1. ovoga članka smatra se vlasnikom prikupljenog otpada tijekom trajanja akcije.

(9) Nadzor nad provedbom akcije iz stavka 1. ovoga članka prikupljanja otpada obavlja komunalni redar.

³ Dozvola za gospodarenje otpadom.

(10) Osoba koja organizira akciju obvezna je u roku osam dana od završetka akcije iz stavka 1. ovoga članka dostaviti nadležnom upravnom odjelu izvješće o provedenoj akciji.

(11) Nadležni upravni odjel dužan je dostaviti izvješće o provedenim akcijama iz stavka 1. ovoga članka na svojem području Agenciji do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

(12) Temeljem dostavljenih izvješća iz stavka 11. ovoga članka i stručne analize, Agencija izrađuje i na svojim mrežnim stranicama objavljuje godišnje izvješće o provedenim akcijama u Republici Hrvatskoj.

(13) Ako osoba iz stavka 5. ovoga članka organizira do dvije akcije prikupljanja određenog otpada u istoj kalendarskoj godini u dvije različite jedinice lokalne samouprave, ne smatra se da obavlja djelatnost gospodarenja otpadom.

Općina Jelenje već nekoliko godina sudjeluje u akciji najveće ekološke kampanje u hrvatskoj Zelena čistka – jedan dan za čisti okoliš. Zelena čistka dio je globalnog pokreta Let's do it! i godišnjih akcija World Cleanup (Očistimo svijet), koja okuplja aktivne građane i organizacije u najvećem volonterskom projektu. Cilj projekta je osvještavanje o važnosti primarnog odvajanja otpada, čišćenje ilegalno odloženog otpada u cijeloj Hrvatskoj, podizanje svijesti o stvaranju i odlaganju otpada, te važnosti očuvanja okoliša, prirode i planete Zemlje, kao zajedničkog dobra svijetu.

18. travnja, 2015. godine trebala se održati tradicionalna akcija čišćenja okoliša u Općini Jelenje. U akciju su inače uključene sve udruge s područja Općine, Turistička zajednica, Osnovna škola Jelenje Dražice, Udruga Eko kvarner grobnišćina, Savjet mladih Općine Jelenje i Košarkaški klub FSV. U sklopu akcije otpad se trebao prikupljati na sljedećim područjima: Dubina, Cesta prema Dubini, Šetnica uz Rječinu, Gorica, Luž i Lukeži – Valići. Međutim, budući da su se 18. travnja, 2015. godine u Općini Jelenje održavale županijske Sportske igre umirovljenika, akcija prikupljanja otpada je otkazana ali se svakako Općina Jelenje akciji planira priključiti narednih godina.

Izvješće o provedenim akcijama Općina Jelenje redovito dostavlja Agenciji za zaštitu okoliša u propisanom razdoblju.

7 OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

Mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada koje se provode te će se i dalje provoditi na području Općine Jelenje opisane su u nastavku.

Opće mjere za gospodarenje otpadom:

- Organizirano prikupljanje i odvoz miješanog komunalnog otpada i krupnog (glomaznog) komunalnog otpada.
- Organizirano odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tetra ambalaže putem posuda/spremnika postavljenih na javnim površinama i reciklažnog dvorišta.
- Odvojeno sakupljanje pojedinačnih kategorija otpada u reciklažnom dvorištu.

Opće mjere za gospodarenje opasnim otpadom:

- U sklopu reciklažnog dvorišta osigurati prihvati i privremeno skladištenje opasnog otpada iz kućanstva. Zaprimljeni otpad potrebno je razvrstati odvojeno po vrsti, svojstvu i agregatnom stanju u odgovarajućim spremnicima.

Opće mjere za gospodarenje posebnim kategorijama otpada, a u nadležnosti JLS (tekstil):

- Organizirano odvojeno prikupljanje otpadnog tekstila putem spremnika za tekstil postavljenih na javnim površinama i reciklažnog dvorišta.

Opće mjere za gospodarenje ostalim posebnim kategorijama otpada:

Sukladno članku 28., stavku 3, ZoOGO, JLS dužna je sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada. Člankom 53. istog zakona propisano je da se otpad koji je određen da se smatra posebnom kategorijom otpada mora odvajati na mjestu nastanka, odvojeno sakupljati i skladištiti u skladu s načinom propisanim propisom kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.

8 MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG KOMUNALNOG OTPADA I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA

U svrhu sprječavanja nastanka otpada te primjene propisa i politike gospodarenja otpadom primjenjuje se red prvenstva gospodarenja otpadom. Uzimaju se u obzir opća načela zaštite okoliša – načelo predostrožnosti i načelo održivosti, te tehnička izvedivosti i ekonomska⁴ održivost, a u skladu s Europskim⁵ smjernicama, postupanje s komunalnim otpadom i biorazgradivim komunalnim otpadom definirano je kroz odabranu tehnologiju krajnje obrade.

Slijedom navedenog, za prikupljanje miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada na području Općine Jelenje primjenjuju se te će se i dalje primjenjivati sljedeće mjere:

- Osigurati odvojeno prikupljanje miješanog komunalnog otpada putem odvojenih posuda/spremnika na javnim površinama.
- Osigurati redoviti odvoz miješanog komunalnog otpada korištenjem specijalnih vozila kojima će se spriječiti rasipanje otpada te širenje neugodnih mirisa.
- Osigurati javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada putem spremnika od pojedinih korisnika i prijevoz tog otpada do ovlaštene osobe za obradu tog otpada.
- Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je donijeti Odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada (u daljnjem tekstu Odluka), a sve sukladno članku 30. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13). Odluka sadrži:
 - o kriterij obračuna količine otpada,
 - o standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada,
 - o najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima,
 - o obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu,
 - o područje pružanja javne usluge,
 - o odredbe propisane uredbom o načinu gospodarenja komunalnim otpadom⁶,
 - o opće uvjete ugovora sa korisnicima.

⁴ Republika Hrvatska mjerama potiče visoko kvalitetno recikliranje kako bi se postigli nužni standardi kvalitete u pojedinim sektorima recikliranja, te se otpad treba odvojeno sakupljati kad je to prikladno i izvedivo uzevši u obzir tehničke, okolišne i ekonomske uvjete.

⁵ Članak 5. Direktive 1999/31/EC i članak 28.stavak 5. Direktive 2008/98/EC.

⁶ Sukladno članku 182. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13), Vlada će uredbu donijeti u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13)

9 MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA

Glavnu ulogu u uređenom cjelovitom sustavu gospodarenja komunalnim otpadom ima odvojeno prikupljanje korisnih komponenti na mjestu nastanka i njihova uporaba. Na taj način se izravno utječe na izbjegavanje i smanjenje količina komunalnog otpada.

Mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) otpada na području Općine Jelenje koje se već provode i koje će se dalje provoditi su:

- prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla i plastike putem posuda/spremnika postavljenih na javnim površinama, i reciklažnog dvorišta
- prikupljanje krupnog (glomaznog) otpada sukladno Programu odvoza i u reciklažnom dvorištu
- ažuriranje Programa odvoza otpada prema potrebama,
- redovito i pravovremeno pražnjenje posuda/spremnika,
- informiranje građana o lokaciji reciklažnog dvorišta, načinu i vremenu prikupljanja navedenih vrsta otpada.

10 POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA

U nastavku je dan popis projekata koji su važni za provedbu odredbi Plana gospodarenja otpadom:

1. Prijava projekta reciklažnog dvorišta na natječaj za sufinanciranje projekata izgradnje reciklažnih dvorišta od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.
2. Izrada projektne dokumentacije za izgradnju reciklažnog dvorišta na području Općine Jelenje
 - a. Idejni projekt reciklažnog dvorišta za ishođenje lokacijske dozvole
 - b. Glavni projekt reciklažnog dvorišta za ishođenje Potvrde glavnog projekta
3. Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta.
4. Sudjelovanje u sanaciji divljeg odlagališta Dubina.
5. Sudjelovanje u projektima edukacije građana (izobrazno – informativne aktivnosti).
6. Sudjelovanje u akcijama prikupljanja otpada.

11 ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM

Kao i kod upravljanja sastavnicama okoliša, tako i gospodarenje otpadom započinje s planiranjem te glavnim ciljevima politike gospodarenja otpadom. Politika gospodarenja otpadom EU-a zahtijeva sprječavanje nastajanja te uporabu otpada. Konačno odlaganje najmanje je preferirana opcija u gospodarenju otpadom.

Uspješno gospodarenje počiva na aktivnom uključivanju različitih dionika: generatora/proizvođača otpada, onih koji otpadom gospodare (prikupljaju, prevoze, obrađuju i sl.) te nadležnih tijela.

Provedbom Plana gospodarenja otpadom sustav gospodarenja otpadom u Hrvatskoj organizira se kao integralna cjelina svih dionika u sustavu na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Sustav gospodarenja otpadom temelji se na sljedećem:

- prevencija nastajanja otpada,
- ponovna uporaba,
- materijalna uporaba,
- energetska uporaba ili druge vrste obrade te
- konačno odlaganje ostatnog otpada.

Cjeloviti sustav gospodarenja otpadom Republike Hrvatske sastoji se od niza podsustava koji mogu na specifičan način obraditi ili stabilizirati određenu vrstu otpada, pa je potrebno prije donošenja odluka imati cjelovitu sliku o načinu zbrinjavanja i tehnologiji obrade otpada, kao i strateškim opredjeljenjima kako državne tako i lokalne uprave u vezi s gospodarenjem otpadom na određenom području.

Provedbom aktivnosti definiranih Planom, sustav se uspostavlja u svakoj županiji po regionalnom/županijskom konceptu i uspostavlja se jedan centar za gospodarenje otpadom. Teži se povećanju udjela odvojenog prikupljanja otpada, recikliranju i ponovnoj uporabi otpada, prethodnoj obradi otpada prije konačnog odlaganja, smanjenju udjela biorazgradivog otpada u komunalnom otpadu, izdvajanju goriva iz otpada, smanjenju količine otpada koje se odlažu na odlagalištima, smanjenju štetnih utjecaja otpada na okoliš i samoodrživom financiranju sustava gospodarenje komunalnim otpadom.

Za osiguranje kontinuiranog razvoja sustava gospodarenja otpadom troše se značajna financijska sredstva te postoje različite metode financiranja.

Prema Zakonu o zaštiti okoliša (NN 80/13) sredstva za financiranje zaštite okoliša osiguravaju se državnim proračunom, proračunom jedinica područne (regionalne) samouprave, proračunima lokalne samouprave, kreditima, sredstvima međunarodne pomoći, ulaganjima stranih ulagača, doprinosima i naknadama iz drugih izvora utvrđenih posebnim zakonom. Danas se najčešće koriste sljedeći financijski elementi:

- sufinanciranje od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost,
- proračuni jedinica lokalne (regionalne) samouprave,
- Državni proračun.

Prema Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske s obzirom na današnje relativno niske cijene usluga u djelatnostima gospodarenja otpadom nužno je planirati njihov stalni i postupni rast do visine pokrivanja stvarnih troškova, vodeći računa da je iznos cijena u međuzavisnosti s količinama i opasnim svojstvima otpada prema načelu "onečišivač plaća".

Za realizaciju programa gospodarenja otpadom može se koristiti jedan ili više financijskih izvora.

U sljedećoj tabeli prikazani su izvori i visina financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom.

Tabela 9: Izvori i visina financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom

1.	MJERA	Izrada projektne dokumentacije za izgradnju reciklažnog dvorišta
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Jelenje, FZOEU
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	90.000,00
2.	MJERA	Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Jelenje, FZOEU
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	1.740.000,00
3.	MJERA	Provođenje akcija prikupljanja otpada
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Jelenje, sponzorstva, KD Čistoća d.o.o.
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	15.000,00 HRK (godišnje)
4.	MJERA	Provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	15.000,00 HRK (godišnje)
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Jelenje, sponzorstva, KD Čistoća d.o.o.
5.	MJERA	Provedba redovitog godišnjeg nadzora područja Općine radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada. Provedbu osigurava osoba koja obavlja poslove službe nadležne za komunalni red Općine tj. komunalni redar.
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Jelenje
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	U sklopu troškova službe nadležne za komunalni red.

6.	MJERA	Sudjelovanje u sanaciji „divljeg odlagališta“ Dubina.
	IZVOR FINANCIJSKIH SREDSTAVA	Proračun Općine Jelenje, FZOEU
	VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	2.000.000,00 HRK

12 ROKOVI I NOSITELJI IZVRŠENJA PLANA

Sljedećom tabelom iznijeti su rokovi izvršenja pojedinih aktivnosti koje je potrebno poduzeti u svrhu uspostavljanja cjelovitog sustava gospodarenja otpadom na području Općine.

Tabela 10: Rokovi i nositelji izvršenja plana

REDNI BROJ	MJERA	ROK IZVRŠENJA	NOSITELJ
1.	Izrada projektne dokumentacije za izgradnju reciklažnog dvorišta	2016.	Općina Jelenje
2.	Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta	2017.	Općina Jelenje
3.	Provođenje akcija prikupljanja otpada	kontinuirano	Općina Jelenje
4.	Provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti	kontinuirano	Općina Jelenje
5.	Provedba redovitog godišnjeg nadzora područja Općine radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada. Provedbu osigurava osoba koja obavlja poslove službe nadležne za komunalni red Općine tj. komunalni redar.	kontinuirano	Općina Jelenje
6.	Sudjelovanje u sanaciji „divljeg odlagališta“ Dubina.	2018.	Općina Jelenje

13 POPIS PRIMIJENJENIH ZAKONA, PRAVILNIKA I DOKUMENTACIJE

1. Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13)
2. Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13)
3. Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 23/14, 51/14, 121/15, 132/15)
4. Naputak o glomaznom otpadu (NN 79/15)
5. Pravilnik o katalogu otpada (NN 90/15)
6. Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (NN 130/05), koja je sastavni dio Strategije zaštite okoliša Republike Hrvatske (NN 46/02)
7. Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007.-2015. godine (NN 85/07, 126/10, 31/11, 46/15)
8. Nacrt Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske 2015. – 2021., Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
9. Plan gospodarenja otpadom Općine Jelenje za razdoblje od 2008. – 2016. godine, DLS d.o.o., Rijeka, listopad, 2008. godine
10. Prostorni plan uređenja Općine Jelenje (SN PGŽ 40/07, 15/11, 37/12, 38/14, 22/15)
11. Stručna podloga za izradu Plana gospodarenja otpadom i drugu podršku planiranju razvoja sustava održivog gospodarenja otpadom za područja riječke aglomeracije i Grada Rijeke (DLS d.o.o., listopad, 2014. godine)